

Bucuresti. — A jasy-i ügyvédi kamara hat zsidó ügyvédet kizárt tagjai sorából. Névszerint: Segal, Bárascch, Rotman, Smarech, Altersen és Zalman ügyvédek. A kizárási okok: hogy hatan az öt évvel ezelőtt beadott kérvényben, amelyben felvették a kizárási ügyvédi kamarába, rosszul állították ki a formulárákat, amelyet most fedeztek fel. A kizárt ügyvédek orvoslás végett az igazságügyminiszterhez és az ügyvédszövetséghez fordultak. További kizárási okok is el vannak készülve. A bucuresti demokrata sajtó sulyosan elítéli a kizárást, addig a szélsőjobboldali orgánusok úgy írnak róla, mint a régen várt tisztogatósi folyamat kezdetéről, amelyet nemcsak a megkezdés, majd minden romániai ügyvédi kamarában.

Páris. — Léon Blum miniszterelnök fogadta a Waad Leumi megbízottját, Jichac Ben Zwi-t és kijelentette, hogy az épülő ország iránti szimpátiája közismert. Ezután is minden tekintetben támogatni fogja Palesztina felépítésének munkáját. Jichac Ben Zwi ezután részletesen ismertette a most folyó munkát és az aktuális problémákat. — A franciáországi lengyel származású zsidók tiltakozó sűrűségű küldetése Moszkoi köztársasági elnöknek Varsóba, amelyben tiltakoznak a pogromok ellen. Egyidejűleg delegáció kereste fel Lukaszewic párisi lengyel nagykövetet, akit szintén felkérték arra, hogy kormányával intervjút adjon. — 76 éves korában elhunyt Párisban a híres orosz-zsidó ügyvéd, Henry Sliosberg, aki régebben a szentpétervári hitközség elnöke volt. Sliosberg azoknak egyike volt, aki a cári Oroszországban a zsidók jogairól hitván harcoltak. Amikor a forradalom kitört, el kellett hagynia az országot, mert a polgári liberális eszmék híve volt. Az utóbbi években a párisi orosz-zsidó hitközség elnöke volt és minden zsidó jótékonyági akcióban résztvett. Néhány évvel ezelőtt két kötetben megírta memoárjait, amelyek rendkívül érdekes dokumentumai az orosz zsidóság legutóbbi 50 éves törtéelmének. Jahohtinszky írt a könyvhöz előszót.

London. — Most vált ismertté Sir Herbert Samuel teljes új címe, grófi rangra való emelésével kapcsolatosan, amely így szól: „Viscount Samuel of Mouth Carmel and of Toxteth in the City of Liverpool”. Lord Samuel június 9-én foglalta el helyét a lordok házában, azon a napon, amikor Baldwin bevezetői voltak: Viscount Mersey és Viscount Allendale.

Tel-Aviv. — Litvánia volt miniszterelnöke, Merkis meglátogatta Tel-Avivot, ahol Dav Haos polgármesterhelyettes fogadta, aki elűt bémulatókat adott kifejezést a Palesztinában látottak fölött.

Varsó. — A Disconto banknak és bankok szervezetének elnöke, Paul Halperin 70 éves korában szívizéhiüdes következtében elhunyt. Halperin a lengyelországi gazdasági élet egyik vezéralakja volt, tagja volt a Jewish Agency központi karátériumának, mint a lengyel nem-cionisták megbízottja, azok közül elnöke a varsói judaistikus intézet kuratóriumának.

Köln. — Ezenben egy 59 éves katolikus hitre tért zsidót egy évi és háromhavi fogháza rá ítélték fajtájázaási kísérlet miatt. Ugyanez hasonló okok miatt elítélték egy 78 éves zsidót Breslauban egy évi fogháza.

Lissabon. — A portugál kormány tiltakozik az ellen, mintha külföldi zsidókat kiutasítana minden ok nélkül. Csak olyan személyeket utasítottak ki, akik számos országban kint tartózkodtak, mint nem kívánatos elemek. A zsidóknak, akiknek rendben van ügye, nincs mitől tartani.

Berlin. — Hivatalos jelentés szerint egy berlini gyáros, aki múlt évben Junkippurkor másfél órára bezárta gyárát, ezért négy havi fogháza kapott. Tragikomikus a dologban, hogy szeptember 26-ika óta, amikor a deliktumot elkövette — a vállalat árja kezébe került. A Bne Brit szervezet választmányi ingó és ingatlan vagyonát elvette a Gestapo — amit azt korábban megírták — és most jelentés érkezik arról, hogy a konfiskálást a legnagyobb alapossgal végezték el. Összesen kétmillió márká vagyont vettek el, amit a német titkos rendvétel olyan „alaposan” történt meg, mint az elűréség kevesel, mert sokkal többre számított. Az elűréség frontkatonák voltak, mostantig praktizálhattak, le elűrészték valamennyi árja. Kétséket és a zsidók is kénytelenek árja ügyvédek menai, ha zt akarják, hogy ne veszítsék el pereiket.

Az Országos Zsidó Párt június 20-án és 21-én tartja kongresszusát Bucurestiben

Megírtuk már egyik legutóbbi számunkban, hogy a Zsidó Párt június 20. és 21-ik napjain Bucurestiben országos értekezletet tart, amelynek rendkívül fontos tárgysorozata lesz. Mindenekelőtt dönteni fognak afelől, hogy fenntartják-e továbbra a pártközi megállapodást az Unione Evreilor Roman-nal s az elkövetkező választási harcokba együtt megy-e a Zsidó Párt az UER-rel, vagy önállóan. Dr. Fischer Tivadar, mint a párt elnöke részletesen beszámol majd a párt utóbbi éveiben végzett munkásságáról és a párt jövője szempontjából lényeges kérdésekről.

A június 20-án kezdődő országos értekezlet iránt országsszerzte nagy az érdeklődés a zsidóság körében és a párt erőteljes manifesztációja lesz ez az országos pártértekezlet, amelynek tárgysorozata különben a következő:

Vasárnap, június 20-án a Tomis mozgó nagytermében dr. Fischer Tivadar, az Országos Zsidó Párt elnöke nyitja meg a kongresszust, majd dr. Mayer Ebner, Miss Weissmann, dr. S. Singer, dr. Fischer József, dr. Nobel Sándor és S. Rosenhaupt ügyvéd a Zsidó Párt tevékenységéről és az általános politikai helyzetéről tartanak beszámolót. Ezt követően a Jogvédő és az állandó bizottság választását ejtik meg. Vasárnap délután a jogvédő bizottság adja elő jelentését, utána a kongresszus vezetőség megválasztására kerül sor, majd ezt követően Benvenisti ügyvéd a Zsidó Párt első kongresszusától a mai napig kifejtett aktivitásáról szóló jelentése következik. Utána vidéki jelentések, pénzügyi jelentés, amit Fischer Vilmos ad elő. A politikai referátumot Jean Cohen ügyvéd és dr. Krämer Marcus tartják. A Zsidó Párt ifjusági szervezetének működéséről dr. S. Jakercaner mérnök referál, míg a gazdasági jelentést S. Rosenhaupt és M. Segal ügyvédek tartják. Este 9 órakor a strada Lipscaeni 7 sz. alatt levő Berkovits vendéglőben társas vacsora lesz. Hétfőn a bizottságok munkáját és a határozathozatal után a kongresszus befejezést nyer.

Hogyan vélekedik a Völkischer Beobachter a csehszlovákiai zsidóság helyzetéről? — Berlin. — A „Völkischer Beobachter” cikksorozatát kezdett a délkelet-európai államok zsidókérdésével kapcsolatosan. Előbb Románia zsidóságával foglalkozott, most pedig a csehszlovákiai zsidóság helyzetével, a következő címen: „Csehszlovákia, mint a világ zsidóságának bástyája” és kifejti, hogy a köztársaságban világnézeti okok miatt zsidókérdés nincsen és nem mutatkozik antiszemita jelleg. A csehszlovákiai közéletben — írja a lap — jelentős befolyással bírnak a zsidók. Itt nincs zsidó proletariátus, mint Lengyelországban és Romániában (a podruszi zsidókra nem gondol a berlini antiszemita sajtó? a szerk. megjegyzése). A cikk ezzel fejeződik be: „A csehszlovákiai zsidókérdés külön tanulmányt igényel. Az állam további sorsára befolyással lesz a zsidókérdés. A csehszlovák nép ma még nincsen tudtában annak, hogy milyen veszélyt rejteget hazájában. Tekintetel terveszerien eltérítik ettől a szemponttól. De nagyon fontos mindezek dacára, hogy azokban az államokban foglalkozzanak ezzel a kérdéssel intenzíven, amelyeknek szerepe lehet a Dunakérdés megoldásánál”.

„HASOMER HACAII” A REVIZIONISTÁKKAL KÖRÜTT EGYESÜG ELEN. A „Hasomer Hacaï” szervezet nyilatkozatot tett kizárólag a lapokban a „Hiszladrut” és revizionista munkásságát közötti egyezés ellen. Követelik, hogy érvénytelenítsék a megkötött egyezményt.

BAR TIZ VOLNA...
Két hitsorsos egy budapesti kávéházban politikáznak és ráterelődik a szó Rajnisra is.
— Nagy antiszemita — mondja az egyik.
— Igen — hagyja rá a másikat — bár tíz ilyen politikuskunk volna.
— Hogy mondhatsz ilyet?
— Nu, mit mondtam? Hogy bárcsak tíz olyan politikuskunk volna, mint Rajniss. De sajnos, legálább száz van.

MI A KULONBSÉG KAR ÉS SZERENCSETLENSEG KOZOTT

Hitler, Göring és Göbbels egy felvonulást néznek a berlini hadügyminiszteriumi balkonján és azon vitáznak, mit jelent szerencsétlenség és mit az a kifejezés, hogy „kár”. Nem tudnak megegyezni. Arra megy egy zsidó és elhatározzák, hogy megkérdeik tőle.
— Ha nem lesz bántódásom, megmondom. — Szerencsétlenség volna, ha ez a balkon leszakadna, — de nem volna kár érte.

MÉG EGY ROCKEFELLER TRÉFA

— Erdekes, hogy Rockefeller 98 lett, amikor meghalt.
— Mert akármilyen gazdag is volt, nem akartak rábízní egy százasit...

GERBEN IS TORTENTEK ATROCITASOK

Egy lengyelországi zsidó így töpreng, amikor azt hallja, hogy Gerben is történtek atrocitások:
— Itt hiába áll az a Szentírásban: neohaalem esz ha-ger?

EDWARD ESKUVÖJE...

— Miért esküdött Edward Simpsonnéval épen május 9-én és miért nem Ijar 5-án?
— Miért auzerechnet am drillen Ijar?
— Weil er ist bei Ihr, der dritter ...

ESKUVÖ UTAN...

A fiatal férj így szól: én és a feleségem egy test egy lélek vagyunk.
Mire az asszony:
— De azért ne felejtis el két ebédet rendelni a vendéglőben...

SZÓLASSZABADSÁG LENGYELORSZÁGBAN

Egy lengyel zsidó mondja:
— Nálunk Lengyelországban a legnagyobb szólásszabadság uralkodik, mindenki mondhat a zsidókra amnyi rosszal, amennyit akar...

MI A MONOLOG?

— Apukám — kérdi a kisfiú, — mit jelent ez a szó: monolog?
— Monolog az, amikor én anyáddal beszélgetek.

A ROSSZ EMBER

Volt egyszer egy bankvezér, aki rettenetesen rossz ember volt.
Ez a bankvezér egyszer egy választott bírósági tárgyaláson elnökölt. Két zsidó is veselkedett egyúttal, amíg a ügy nagyon szűkös volt és örökös volt, amíg a felek és az ügyvédok valahogy tisztázták a dolgot.
Az ügy megértett az ítéletre, a felek némán várak, az elnök pedig tenyerébe hajlítta a homlokát és gondolkodott. Izaalomban feltét a porék és az elnök még mindig gondolkodott. Már egy negyedóra is elment, mire megszólalt az egyik tanácsos:
— Herr Generaldirektor, hier ist nicht zu helfen, beide Parteien können den Prozess nicht verlieren.

MÉG KÉRDI?

Egyik zsidó politikuskunkhoz beállított a héten a szolgál és így szól:
— Nagyságos ur, egy horogkeresztű röpiratot találtam, mit csináljak vele?
— Hol talált?
— Bocsanat — szól a szolgál — a félreest helyen.
— Na és még kérdi, hogy mit csináljon vele?

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor **ZSIDÓ HETILAP** Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Nagy demonstráció Bucurestiben a zsidó népjogok védelmében

A Zsidó Párt második országos kongresszusa, nagy érdeklődés mellett zajlott le a fővárosban - Ujból Dr Fischer Tivadar lett az elnök - A zsidóság politikai sulya, csak a jól megszervezett Zsidó Párt útján lehetséges

Lapunk legutóbbi számában megemlékeztünk arról a nagyjelentőségű eseményről, amelyet a Zsidó Párt országos kongresszusa jelent. Időközben lezajlott a kongresszus Bucurestiben és ez a megmozdulás méltóságos volt, a mai időknek és a nagy feladatoknak megfelelő. Sulyt és jelentőséget ennek a kongresszusnak nem a külsőségek adták, — bár az is nagyon impozáns volt — hanem érezní lehetett az a centripetális erőt, amelyet az ország minden részében élő zsidóság óhaja, kívánsága és várakozása jelentett az ország fővárosában. Nagyszámú delegátus jelent meg, az ország minden részéről, akik képviselték magat, mert ez a tudja Románia egymilliónyi zsidóságát, hogy nemcsak a cian alkotmányos küzdelem indul, amely hosszú időre elődönti a zsidóság jövődöbélj sorsát is. Mert nem lehet közömbös, s nem lehet mindegy nekünk, hogy a gogo-cuzista, vagy valdista pártok törnek-e elő a választáson, vagy a polgári demokrácia védelmezői, az alkotmányosság sáncait védő pártok, a liberális párt, vagy a nemzeti parasztpárt tartja-e fenn azt a változásügyi rendszert, amely oly jól bevált országunk politikai életében.

Ha azt akarjuk, hogy a zsidóságnak, számarányának és gazdasági sulyának megfelelő pozíciója megvédessék, akkor rendkívül fontos, hogy politikailag is szervezett legyen. De nem mint függvény, hanem mint önálló szerv, amely sulyt és tekintélyt jelent befelé és kifelé egyaránt. Befelé ezt a sulyt csak úgy érheti el, ha a zsidó tömegeket megszefoálja. 150—200.000 szavazatról van szó, amely sokszor döntőleg befolyásolhat egy választást, de ha már nem ér el egyebet, azt mindenesetre, hogy megtegyék parlamenti képviselőhez jut a zsidóság, amelynek jelentőségét talán íol sem tudják sokan fogni jelen pillanatban. Csak Lengyelországra utalunk, ahol a sejm-képviselőknek közömbös a zsidóság, hogy a rettenő antiszemita nyomást mégis kivédik és csak arra utalunk, hogy a breszlívtovszki szomorú napon az egyik zsidó képviselőt sirva kérték, hogy maradjon közöttük, mert az ő immunitása rájuk is védőleg terjeszti szárnyait.

Mintha ma jobban tudatában volna a romániai vidéki zsidóság annak, hogy létkérdés a politikai szervezetség a Zsidó Párt keretein belül, s a Tomis nagytermében nagyszabású demonstráció zajlott le. S nem

kérdés akar lenni, de lapunk legutóbbi számában hangzatosított elvet is hosszabb vita után magáévá tette a kongresszus. Kímondotta, hogy továbbra is kívánatosnak tartja az UER-el való együttműködést és megállapította a feltételeket, amelyek alkalmasak arra, hogy az együttműködést harmonikussá és eredményessé tegye.

Konkluzióképen leszögezhetjük, hogy a Zsidó Párt újabb aktivitásának első etapja nagyszabású, méltóságos és jelentős volt, amelyről különben a következő tudósításban számolunk be:

Dr FISCHER TIVADAR ELNÖKI BESZÁMOLOJA

A Zsidó Párt elnöke, dr. Fischer Tivadar lépett az emelvényre és több mint egy óráss beszédben vázolta a romániai zsidóság jelenlegi helyzetét. Leszögezte mindenekelőtt a párt legsarkalatosabb ideológiai ítéletét, mely szerint csak népkélségségi alapon, zárt politikai egységként remélheti az ország zsidósága jogainak maradéktalan kiküzdését.

Mi a tennivaló?

Az első tennivaló a párt alapos megszervezése. Csak egységes szervezettel tudjuk felbenni a harcot peszelyeztetelt jogainkért. A Zsidó Párt ideológiaiához esatlakozhat minden zsidó, bármilyen felfogása van vallási, vagy kulturális kérdésekben. Hamisnak bizonyult az egyéni asszimiláció s csak a népi emancipáció jelentheti a zsidókérdés egységes rendezését. A zsidóságnak emtnens kötelessége, hogy mint különálló kisebbség jelentkezzék a közéletben, mert csak ez képezheti biztosítékát realis jogai integritásának és követelése megvalósításának. Németlen kell a Zsidó Párt erejét és akcióképességét.

Szákség van a többi zsidó szervezetekkel való együttműködésre és elsősorban az UER-el való

A román nép nem hagyja, hogy lelkében felgyuñtsák a gyűlölet lángját

Nyissa ki szemét a többségi nép, lássa meg a realitásokat és ne engedje magát félrevezetni hazugságoktól.

Valótlan az, hogy a zsidóságnak a kereskedelemben és iparban való részvétele peszelyeztetni a román nép gyermekeinek érdekeit. Epen ellenkezőleg, a zsidóságnak, az ország különböző területei ágaitban való részvétele a civilizációt fejleszti,

A Zsidó Párt első alelnökének, Bauberger dr. nek és dr. Szező Ernőnek elparentálása után, — akiknek emlékét néma felállással gyászolta a kongresszus, ráter Dr Fischer Tivadar a zsidóság helyzetének analizésére. A legutóbbi, 1935-ban tartott kongresszuson is nehéz helyzetben volt a zsidóság, de az utóbbi három évben romlott a helyzet, mert olyan korszak köszöntött reánk, amelyben titokzatos erők igyekeznek odahatni, hogy itt is megsemmisítsék az emberi civilizációt által elért ama jogokat, amelyekért generációk küzdöttek. Ez a harc a zsidó existenciák ellen irányul. Egy nagy európai állam zászlajára a zsidó nép megsemmisítését írta. S ezt a törekvést nem csupán határain belül akarja érvényesíteni, hanem ki akarja terjeszteni az egész világra. A romániai antiszemita mozgalom 1921-ben indul meg és azóta állandóan erősödik. Az antiszemizmus ma már állampolitikai faktort jelent az országban. Rendkívül sok sajtóorgánus naponta mérgezi az atmoszférát és uszít a zsidó lakosság ellen. A prohiliterizmus szle fuj az országban és e néhez helyzetben

a zsidóság élethelehetőségeit akarja megszerelni a Zsidó Párt.

együtttes akciókra, ez azonban nem zárja ki azt, hogy a Zsidó Párt önállóságát megőrizze és hivatalának teljesítését továbbra is folytassa.

Vannak akik azon a véleményen vannak, hogy jobb, ha nem veszünk részt a választásokon. Ezzel az elgondolással egyenlő az a gondolat, hogy szünjön meg a párt. Nekünk azonban, akiknek szent ennek a pártnak hivatása, mindent el kell kövessünk azért, hogy a párt, a közélet minden fórumán és a parlamentben is hallása hangját a szavazati jogot, mint zsidó etnikai származású román állampolgárok, szerzett jogának tekintjük, amelyet a népi kollektívum rendelkezésére kell bocsátanunk.

hasznot jelent az egész ország lakosságának és nőeinek az állam presztizsét. Örültség volna kétségbeonni a románság prioritásait. Azonban ban hely a mi számunkra is ebben az országban, amelyhez elszakíthatatlan kapcsolok fűznek, hogy mint egyenlő polgárok élhessünk és szabadon fejlődjessünk. Hallgasson a román nép tisztá szívét, majd bejelentette, hogy a Zsidó Párt a legteljesebb

támogatásról biztosítja mindazokat a politikai pártokat, amelyek a demokráciáért és szabadságjogokért harcolnak.

Dr Fischer Tivadar elnök nagyszabású beszámolója után, amelyet a kongresszus résztvevői feszült figyelemmel hallgattak s utána lelkesen ünnepelték az elnököt.

Dr MARKUS KRÉMER

szólalt fel a bukovinai pártvezetést nevében és üdvözli a kongresszust. Bukovina zsidósága nagy odaadással pártolja és támogatja a párt célkitűzéseit és vezetését.

Dr KERTÉSZ JENŐ

a transylvániai zsidóság üdvözlét tolmácsolja. Hangoztatja, hogy meg kell indítani azt a zsidó harcot, amely megállítja a zsidóság felé irányuló gyűlölet hullámot.

BENVENISTI, A PÁRT FŐTITKÁRA

rendkívül érdekes és élvezetes előadásában a politikai élet keresztmetszetét adja. Ismerteti azokat a törvényeket, amelyeknek útján a zsidóságot ki

Dr FISCHER TIVADAR

a Romániai Országos Zsidó Párt elnöke.

akarják szorítani az egyes termelési ágakból. Ismerteti a nemzeti munkavédelmi törvényre vonatkozó kísérleteket, hangsúlyozza, hogy ez a törvény teljesen szűkítélen, hiszen Romániában nincsen munkanélküliség és gazdasági prosperitást kezdte éltük. Rámutat arra, hogy a párt különböző audienciák során tárgyalta a kormány tagjaival a vonatkozó törvények tárgyában. Csak a zsidóság széghényében és nyomorban él, de az antiszemita agitáció néhány gazdag zsidót akar azonosítani az egész néppel.

SCHWARTZMAN (Tighina)

a basarabiai zsidóság üdvözlét tolmácsolja, majd hatalmas érdeklődést kelte

MISU WEISZMAN

emelkedett szólásra. A Zsidó Párt jelentőségét méltatja a zsidó jogok és törvények védelmében. A Zsidó Párt nem elszigetelő mozgalom, hanem ellenkezőleg. A politikai pártok ma ballasztnak tartják a zsidóságot. Viszont a Zsidó Párt mindenkor mellesleg hallgatja szavát. Nemzeti munkanélkülséget, halott prosperitást van, költőcséleki fölösleg van és számtalan új intézményt építenek. Az ország zsidóságának nagyrésze szegénységben és nyomorban él, de az antiszemita agitáció néhány gazdag zsidót akar azonosítani az egész néppel.

Dr S. SINGER

a pártvezetés szükségességéről beszél. Azokról a zsidókról szól, akik nem-zsidó pártokban szervezkednek, de akik soha nem hallják hangjukat, ha kell. Egyetlen párt sem véd meg bennünket a támadások és jogfosztások ellen, egyedül mi magunk tudunk csak védekezni.

A vasárnap délutáni plenáris ülésen megválasztották a kongresszus elnökségét, amelynek tagjai: Filip Rosenstein, Mendelsoln, dr Marcus Krémer, dr Kertész Jenő és dr Rosenhaupt.

A délutáni ülésen

Dr MARTON ERNŐ,

az Uj Kelet főszerkesztője

az ardeali tagozat tevékenységéről számol be. Az ardeali zsidóság történelmi sorsánál fogva távol

állott a zsidó nemzeti mozgalomtól. De ennek dacára, az itteni szervező munka oly nagymérvű volt, hogy ez a tartomány lett a Párt legjelentősebb erőforrása. 1931-ben leadták a pártra 69.000 szavazatot, ebből Ardealban 24.000-et adtak le. Beszédnek további részében az alulról való felfelé szervezés szükségességét hangsúlyozta. A Zsidó Párt a széles néprétegekre kell támaszkodjon. Szép munkát végeznek a clujji és timisoarai szervezetek. Ardealban már megkezdtek a szociográfiai felvételek munkálatait, amelyek sok kérdésre fognak megfelelő feleletet adni.

Ezután megkezdtek a bizottságok munkáját. Este nagyszabású bankett volt.

Hétfőn folytatja tanácskozásait a Zsidó Párt kongresszusa.

A politikai bizottság reggeltől délután három óráig dr Fischer József elnöke alatt tanácskozik. Itt dr Fischer Tivadar mélyreható analízis alá vette a romániai zsidóság politikai helyzetét. Majd dr Sami Singer tartotta referatúráját. Ez a bizottság mondotta ki azt a fontos határozatot is, hogy az UER-el való együttműködést szükségesnek tartja. Dr Kertész Jenő (Cluj) értékes hozzájárulással járult a helyzet alapos megvilágításához.

Az állandó bizottság is rendkívül fontos tanácskozást folytatott. Az új vezetőség jelölésével foglalkozván, dr Fischer Tivadar tudomására hozta a bizottságnak, hogy nem vállalja tovább az elnökséget. A bejelentés nagy konsternációt keltett. Valóságos csapás volna, — ez a vélemény alakult ki egységesen — ha a párt elnöke kitaratana elhatározása mellett. Ezután legmesszebbmenő bizalmukról biztosították az elnököt, akit kapacitáltak arra, hogy hozza meg továbbra is az áldozatot és vállalja az elnökséget. Végül két óráig izgalmas tárgyalás után sikerült meggyőzni dr Fischer Tivadart, hogy emines érdeke a pártnak az ő további elnöksége.

Fischer Vilmos a pénzügyi bizottságban referált a párt két évi működéséről, javaslatát a párt változatlanul magáévá tette. Fischer Vilmos agilitásának köszönhetően egyébként a párt bucarestii szervezeteinek nagy eredményeit.

M. Segall a romániai zsidóság gazdasági helyzetéről referált a gazdasági bizottságban és ki-mondották, hogy egy külön gazdasági kongresszus összehívása szükséges, amely a romániai zsidóság gazdasági helyzetével fog kizárólag foglalkozni.

Június 29-én és 30-án mégis összeül az ardeali orth. Központi Iroda választói konferenciája

A „Népünk” megírta, hogy az ardeali orth. Központi Iroda új választmányára elhatározta, hogy intervensziót fog a minisztériummal annak érdekében, hogy hagyja jóvá a decemberi választás eredményeit és ezáltal fölöslegessé válik az új kongresszus megtartása.

Ki is jelölték a küldöttség tagjait s meghatározott időpontban Bucarestben kellett volna találkozzanak. A meghesztelt időben azonban csak egyetlen megbízott jelent meg, aki a szükséges lépéseket a miniszteri audienciához meg is tette, amikor a deputációnak azonban menni kellett: sehhol sem volt senki. Az eredmény: a kongresszust a kitűzött napokon: június 29-én és 30-án megtartják, mert hiszen a delegáció nem is járt Bucarestben.

Felmerül a kérdés, hogy mit fognak határozni? Jelentős eseményt ne várjon ettől a gyűléstől senki. Hiszen végeredményben amit már a nagyközségség tud, hogy alapszabályellenesen két alelnököt választottak meg a szükséges egy helyett és a careii hitközséget nem hívták meg, holott ez kötelességük lett volna. Ami ezenkívül van, belső harc, arról ne essék most szó.

Végeredményben össze fog ülni a konferencia és nem fog történni semmi.

Annak a reményünknek adunk ezzel kapcsolatban kifejezést, hogy ezzel a konferenciával befejeződik ez a furcsa harc, amelyet ismeretlen erők indítottak meg az Iroda nyugalma és békés haladása ellen. Nem ilyen és hasonló konferenciázgatásokra van szükség az ardeali orth. zsidóságnak, hanem tetterső, céltudatos munkára, amelyet a mai

Gärtner Vilma, a timisoarai női tagozat működéséről számolt be. Schönberger Kálmáné a clujji szekció nevében tartott kitünő és élvezetes szónoklatot és vázolta a női tagozatok működésének szükségességét.

A plenáris ülésen dr Samy Singer előterjesztette a politikai javaslatot, amelyet egyhangúlag elfogadtak.

AZ UJ VEZETŐSÉG

A bizottságok javaslatainak elfogadása után nagy izgalom között került sor az új vezetőség megválasztására. Dr Fischer Tivadart egyhangú megválasztásakor percekig ünnepelték. Filip Rosenstein meghatározó szavak kíséretében adta át dr Fischernek az elnöki széklet.

Az elnök megköszönte a bizalmat. A Zsidó Párt nemcsak a jelenért, hanem a jövőért is küzd. Az ifjúság vállalja nehezebb a nagy feladatot, hogy tovább folytassa a munkát és a zsidó diáktársa vigyék.

A kongresszus hosszasan ünnepelte úgy az elnököt, mint az egész megválasztott új vezetőséget. Alelnökök lettek: Misu Weisman, dr Sami Singer, az igazgatónak pedig: dr Mayer Eber, dr Fischer József, Zierolsoln országos főbíró, dr Marton Ernő, Filip Rosenstein, Ilie Mendelsoln, Mayer Segal, Leon Mizrahi, dr Nobel Sándor dr Kertész Jenő, dr Markus Krámer, Nusbarm Samuel, Fischer Vilmos, dr Jakerkammer mérnök, Tumarkin és Rosenhalb.

Ezután megválasztották a párt központi tanácsát, melynek ardeali tagjai a következők: dr Bergida József Saturnare, dr Fried Abraham Siegel, dr Halász László Alba-Lulia, Wasserstrom Sándor Oradea, Reiter Ernő Timisoara, dr Kertész Simnel Simleul, dr Klein Artur Sighet, dr Halberg Gyula Bistrita, dr Löwenstein Lajos Targu-Mures, dr Kupfer Miksa Arad, Grünberger József Sibiu, Szirmai István, Schwartz Ignát, dr Fährndrich Ernő Cluj, Leichtman Andor Arad, dr Klein Ernő Oradea, Wigdorovits Izso Cluj, dr Gellert Miksa Oradea, dr Weisz Artur Timisoara, dr Fuchs Albert Arad, dr Engelberg Dezso Targu-Mures, dr Kirschner Arnold Lugoj, dr Spitzer Sándor Timisoara, Schönberger Kálmán Cluj, Gärtner Vilma Timisoara, Weisz Gyula Cluj, dr Weinberger Manó és dr Bar Emanuel Dej.

A kongresszus lelkes hangulatban, hétfő este kilenc órakor ért véget.

súlyos viszonyok között kell végezni a vallásos zsidóság jobb jövője érdekében. Az ardeali orth. Iroda nem lehet továbbra is kizárólag a pártoknak és egyéneknek harci terrénra és érdekeltségeik melegágya, hanem az az instrumentum, amely a legfőbb fóruma legyen a vallásos zsidóság érdekeinek.

Június 29-én és 30-án lesz Clujban a konferencia, az ortodox zsidóság végső reménye, hogy ez a gyűlés az utolsó lesz, amely azért ül össze hogy az autonómiájában súlyosan sértett Iroda önmaga bajával bibelöljék. Reméljük, hogy a gyűlés egybejárásával kibőljék, amelyek újabb okot szolgáltatnak és tápot nyújtanak felsőbb hatósági beavatkozásra. Végül bíznunk abban, hogy ezentul az Iroda a nagy zsidó közösség léteérdekeinek védelmére fogja minden erejét koncentrálni, hogy bekapcsolódjék az ardeali zsidóság magasabb érdekében végzendő komoly zsidó közmunkába.

Perzsa szőnyegeket, gyapjúfonalakat bizalommal Schulhoi Emilné-től vegyen ORIENT Szővőiskola Oradea str. Ep. Clorogariu 14. Szakszervi szőnyeggyártás! Állandó tanulóim!

A „Völkischer Beobachter” lanácsokat ad Romániának

Már megemlékeztünk arról többször, hogy milyen cikksorozatba kezdett Hitler vezérkancellár kedvenc lapja, a „Völkischer Beobachter”. A cikksorozat a cseh-szlovákiai, román és lengyel zsidóság helyzetéről foglalkozik, természetesen abból a szempontból, ami ma Kurzus Németországban. Legutóbb a román helyzetet foglalkozik. A cikkek természetesen Cuzát tartják a román politika legmértékadóbb potentáljának. Codreanu is kap néhány bököt, a vasgárdával együtt.

De nem is ez a része érdekes a cikksorozatnak. Hanem az, amit negkonkluzióként ajánl Romániának a Völkischer Beobachter. Ha boldog akar lenni ez az ország, akkor egyetlen útja van hozzá és pedig az, hogy szüntesse meg a zsidók egyenjogúsítását, amelyet a külföld kényszerített az országra. (Értsük ezalatt a győztes hatalmakat, a nyugati demokratikus országokat.) Ha azonban a zsidókérdésben szabadkezel akar Románia, akkor először a francia-angol-amerikai barátságról kell lemondani, mert ezek „nem engedik”, hogy a zsidók egyenjogúsítását felfüggeszessék. Viszont, ha szakítanak ezzel az irányítással, Németország tárt karokkal várja. Micsoda fanyeregény volna ez valóban! Egyszerre mennyi áldás szállna az országra. Megszűnne az „Átkos” frankofil politika, a megsemmisítésbe lehetne kergetni egy millió zsidót és ami a fanyeregény volna mindezeket felül: megszereznek vele a Hitler barátságát.

A „Völkischer Beobachter” eszméje nagyon jó, de nem hiszünk, hogy a legszebb jobb boldogul

A HALÁL ANGYALA

Történet egy középkori zsidó kodex lapjairól

Olvasatok már a „Halál kertje”-ről? Az anyáról, aki tüskés bokron, vértől cseppege követte a Halált, hogy visszakérje tőle holt gyermekét? ... Egy zsidó legendát mondok el ime, amelynek hőse asszony, de nem anya.

Ó, a Halál Angyala rettenetes szellem! Halkan suttogva, nesztelenül jó, kőbástyákon átlóg, beoson a befalazott szobába és sokszor nyomában járnak engesztelhetetlen testőreit, a Harag, a Düh, az Örjongs és a Gyűlölet. S ha az égben kiadják a parancsol a Malach Hamoosznak s feléjezi eszlógo kardját, akkor nincs kegyelem: viszi a lelket magával, örök útja felé.

Ruben, a szent könyvek írója megharagította az eget. Jánbor ember volt, bűn nem terhelté a lelkét. De egyszerű... Egyszer, hogy hajnalhasadékor a templomba ment, egy idegen ember ült a helyén. Szegény volt, rongyos volt. Ugy imádkozott.

Ruben haragra gyulladt. — Mit ülsz ide az előkelők, a nagyok helyére? — riált rá.

kiül a románság hivatalos vezetői ne mosolyogják rajta. Mert bizonyos, hogy ez az út — a megszerencséltebb volna, amit az ország választhatna magának. De nem is fogja megenni, még ha hille-rek szeretnék is. A román politikát mindég nagyon okosan és józanul csinálták, vajjon miért tennének most rosszul? Az egész a német lap szerkesztőinek és a német politikuskok torz agyszerkezetében születhetett meg és ott is fog idejekorán el is pusztulni...

Amikor bocherek tüzet oltanak

Egy varsói újság írta meg Baranovitzer Kourir nyomán: Sevuot előtti szombaton történt, erev Sevuotkor Baranovitze lengyel városban. A Roznowski Karas című áruház tulajdonosa: Josef Karas szombat esté bezárta üzletét és a házában levő lakásában lefeküdt családijával együtt, hogy kipihenje a nap fáradságát. Ejszaka a szomszédokban levő jesivában, ahol a bocherek az egész éjszakát a szent könyvek mellett töltötték, észrevették, hogy füst száll fel a nem-zsidó kereskedő házából. Éjjel három óra volt és amikor Elchonon Wasserman rabbi és tanítványai látták, hogy a házban mélyen alusznak, odamentek, betörték az ajtókat, felkötötték és kimentették a lakókat és a kereskedőt minden ingó vagyonát. Közben segítettek eloltani a tüzet, ami sikerült is. Nevegyen bocher volt, akik bátran, kis kapuvel feljűkűn, vedreikkel oltották és mentették egy keresztény ember vagyonát. Karas hálás akart lenni és 200 zloty akart adni a jesiva növendékeinek. De nem fogadták el, ezzel a motiválással, hogy nekik az emberi kötelességük volt és ezért jutalmat nem várhatnak és nem is fogadnak el. Az egyik bocher másnap egy órát talált. Visszavette Karasnak, akinek tulajdonosa volt és ő azt a

megtalálónak akarta ajándékozni. Nem fogadta el. Karas nem tudta másképpen meghálálni, minthogy a lengyel lapokban a nyilvánosság előtt megköszönte a jesiva növendékeinek önfeláldozó tevékenységét.

Ami legérdekesebb az egészben: az eset három nappal a breszti pogrom után volt. Ott is betörték az ajtókat, csak hogy raboljanak. Baranovitzében is betörték az ajtókat, hogy melessenek életet és vagyon. Szembesítettük a két esetet? Minek? Mi ennyi emberseggel — zsidók maradtunk és üldöznek bennünket a lengyel gettóban...

A „ludtalp” mint német tragédia

A Harmadik Birodalomban sok új probléma merült fel eddig, de a legfurcsábbak egyike épen a napokban került napvilágra. A lapok mind szomorodott szívrrel írják, hogy a német ifjúság lába mindjobban deformálódik. A sok menetelés, amelyet a kemény utakon fiatal korban, mint a Hitler, Jugend és egyéb formációkban végeznek, elrontja a német lábakat és mikorra katonaköteles korba kerülnek, nagyrésztük „plattfuss”-al rendelkeznek. Micsoda irónia a sorsnak! Eddig ha a zsidók testi fogyatékos-ságát, milderwärtig értékét részletezték, nem kis helyet foglalt el a „plattfuss” fogalma. A ludtalp, amely lehetetlenül teszi, hogy valaki katonai szolgálatra alkalmas legyen. Es mit tesz a sors iróniája? Amint a Müncheni Medizínische Wochenschrift írja, új probléma merült fel, amely előtt az orvosok tehetetlenül állanak. Példának hozták fel, hogy Frankfurtban száz katonaköteles ifju közül a múlt évben 38 alkalmatlan lett, plattfuss cimen. Régebben a zsidók között egy kis „nemzeti ajándék” számba ment egy kis örökölt ludal, mert elkerülhetővé tette

a könyörületes ég el tudja hártani a Halál pallosát...

Huszonkilenc napja élt már Ruben fia szépséges menyasszonya mellett és gyönyörűség volt látnia ezt a drága, kedves leányt, arra gondolta, hogy az őé lesz, csak az őé lesz egy élelen át. Ám a harmincadik napon kopogtak a fju ajtaján. Elűs volt, a proféta. A fju ráismert és összeresztent. — Mit akarsz, jömbör? — kérdezte tőle elfogult hangon. — Izenetet hoztam neked. — Miféle? — A proféta fájdalmas hangon sugta oda neki: — Holnap eljön érted a Halál Angyala. A fju szében könny csillant meg. — Amióta az Isten a világot megteremtette, az a rendelkezés, hogy halandók lelket magához szállja. Megadom magamat sorsomnak... — De a te lelkedet nem úgy viszik el, mint más emberlélet... Vele jön a Borzalom négy hatalmas szelleme is: a Harag, a Düh, az Örjongs, és a Gyűlölet... — Óh, hát mit tegyek, hogy megszabaduljak — rimádkodott rémüléttel eltorzult arcával a fju. — Hallgass reám! Holnap, ha apád az esküődi

A szegény ember nem szolt egy szót sem. Fel-fűpáskodott helyéről, odavászorgott a templom küszöbére és keserőesen sirt...

a súlyos katonai szolgálatot. De ott nemzeti tragédia, hogy a szőke germán óriás, vagy óriásnő nem masírozhat a többivel a Harmadik Birodalom új, kiprovokált háborúiban.

Legyünk elkészülve arra, hogy míg eddig az alacsonyrendű zsidó fajta ismérve volt a ludláb, mostantól kezdve árja erény lesz. Nem igazi árja az, fogja mondani Hitler, akinek nincsen egy kis ludtalpa. Legfeljebb az utakat fogják úgy kimélyíteni, hogy megfeleljen a ludtalpaknak. Kötelező lesz a horogkereszt és a ludtalp. Végeredményben Hitlernek mindegy: talán ludtalppal is le lehet lépni az egész világot. Eddig is arról ismerték a porosz csizmát, hogy egy féregnek sem kényelmeszt. Hátha egyenesen fog a földre szorulni?! Akkor még alaposabb lesz taposása.

Eddig a szegény sokat loholó zsidónak ismérve volt a csunya ludtalp. Most meg német erény lesz. A ludtalp. A — plattfuss.

Ki volt a 37. ezred szakaszparancsnoka, aki áttörte az orosz frontot?

Fübián Béla, a magyar parlament zsidó tagja egy budapesti lapban cikket írt a zsidó katonák dicsőséges harci szerepléséről. Ezzel kapcsolatosan a következők henniknek is érdeklő részletet ír le:

„A dobrowlani erődön fekvőtűnk rezervában két Mollinári század, várva, hol vetnek be minket a küzdelembe. Tombolt a harc, s a Szurmay Gruppe katonái hősiessé álltak a harcot és indultak rohamra az orosz állások ellen. A Szurmay Gruppe a Deutsche Südmarekhoz tartozott, amelynek parancsnoka a híres dalhás Linsingen tábornok volt, akiről később kiderült, hogy egyik őse zsidó volt.

Ez vezékkari tiszt rohan felénk s kiviszi a tiszteket az erődészle.

Néztek, a 37-esek áttörték az orosz frontot... Egy szakaszparancsnok ragadta megával a rajvonalat, de még nem tudjuk, hogy kicsoda.

A 37-es piros parolis közös ezred oradeán volt

és a nap hőse egy kis szakaszparancsnok, akinek neve akkor ott szállt közöttünk a dobrowlani erődön. Tudom, hogy kis zsidó magánbiztonsági volt Oradeán és felterjesztették az arany vízfőzőre.”

„Azon gondolkodom — írja tovább Fübián Béla képviselő, — hogyha ez az oradeai kis tisztviselő most itt él Magyarországon, vajjon felveszik-e fiát az egyetemre, vajjon milyen élet-halál harcot kell vívjon egzisztenciájáért. Mit kell küzdenie esetleg azok ellen, akik a haretéren sem voltak és földre akarják lépni őt és vele együtt azokat, akik a haretéren is megmutatták, hogy nem gyávák és igazi hősök tudnak lenni.”

Fübián Béla cikke eltekintve érdeklőségétől, márcsak azért is érdekelheti a zsidó közvéleményt, hogy ki lehetett ez a 37-es szakaszparancsnok? Éle még s ha igen, hol? Milyen „jutalmat” kapott azért, hogy a cür hadseregének frontját megingatta? Jó volna kikutatni, s ha olvasóink között van valaki, aki tud róla, írja meg nekünk...

Leon Blum lemondása

A demokrácia ön maga sírját ássa már évtizedek óta. Kezdődött nem tudni hol, folytatódott Berlinben, ahol az általános, tükös választójog segítette Hitler hatalomra. Amiórt a demokrácia annyit küzdött, az lett németországi megölője. S ahelyett, hogy elkuháznak belőle Leon Blum és társai, az egész francia néprfront, megint azt követeli el, hogy ön maga nyaka köré fonja a hurkot. Blum kormánya a tömeg bizalmából került a francia nép élére. És most egy javaslatl kapcsolatosan a szenátus leszavazza és Blum ezért lemondott. Hiába a néprontiháttámogató állás, hiába a sok vívmány, amelyet neki köszönhetnek a francia dolgozó milliók, mégis a szenátus öreg kapitalistái előtt meg kellett halottnak lemondott. Miért? Ugyanabba a hibába esett, mint a németek? Egy fikcióért, a demokrácia parlamenti rendszeréért hajlandó levonni a konzekvenciát és elmenni az útból, hogy helyet adjon a reakciónak, hogy helyet adjon annak az irányzatnak, amely le akarja tiporni mindazt, mit nehéz munkával elértek a demokráta és

önmaguk felett uralkodó francia kispolgári és munkástömegek.

Nem mondjuk és nem is mondhatjuk, hogy a dikátoroknak igazuk van. Mi mindenkori a parlamentárs demokratikus rendszerek mellett nyilatkozhatunk csak meg. De ez még nem jeleníti azt, hogyha a fontos pénzügyi javaslatokat a szenátus nem fogadja el, akkor Blum le kell mondjon? És vele együtt el kell temetni millió ember vágját, akik megunták azt, hogy a nagytöke uralkodjék felettük. Módot kellett volna Leon Blum kormányának találni arra, hogy ne hagyják a reakciót győzni a demokrácia eszközeivel. Ha nem jó a francia szenátus összeállítása, akkor félre kell tenni, mert bizonyos, hogy egy francia nagytöke nem szavazza meg ön maga súlyos megadóztatásai törvényét. Sem egy francia, sem egy német, sem egy angol, sem magyar, sem román. A tőke nem szentimentális és nem kiméletes. Hát akkor egy kissé el kell haragválni. Mi lett volna, ha Blum nem sokat kérdez, hanem életbelépteti a sűrűs pénzügyi kérdéseket és utána kezdi „kérdemni” a szenátust. A fat accompli világot éljük és ha ezt a demokrácia nem érti meg, amikor hatalmon van, akkor ez a demokrácia valóban egy kissé megöregedett. Diktatorikus hajlamokat kellene beoltani és akkor valószínűleg érzékelnék. Így ezzel a Blum-metódussal már egyszer levitézlett másutt a demokrácia, most meg már Franciaországban is? Szomorú volna, nagyon szomorú...

Ficsereimém
10 és 12 éves fiamat nyaralásra, hasonló gyerekekkel, szigoruan valloas izr. orih. családnl. Most vagy iskolaszezonban viszonoznam. — Cim: Herskovits Dezsó Oradea, Oltuz 5.

— Dr. FRED. WEISS Bucurestii szülész, nőgyógyász, sebész, a „Iubirea de Oamenii” orvosa, rendelójét áttele Bul. Bratianu 9 szám alá, (a Cinema Carlton mellett). Telefon: 408-69.

— 500 évi fogház íajgyalazásért. — Prága. — A német sajtóban naponta közölnek kimutatásokat, amelyekből kitetszik, hogy a fajgyalazásért elítéltek száma folyton növekszik. Majusban annyira emelkedett a szám, hogy összesen 500 évi fogházat osztottak szét a vádlottak között. Különösen érdekes, hogy a legtöbb elítelt árja, akik összeitkőzésbe kerülnek a fajvédelmi törvény paragrafusával.

— Könyörgöm, fozadd el az én lelkeket, ölegényemő helyett!... Hadd teljenek be napjai!...

A Halál Angyala nem szolt senmit, csak ki rántotta meztelen kardját és a leány nyakszirtjére tette lábát. A menyasszony kegyetlen fájdalomában még mindig azt kiállotta:

— Rajta, ne félj! Végezd el munkádat!... Tedd meg azt, amit Úrad, a Királyok Királya parancsolt neked!

Az angyal még keményebben szorította meg a leány nyakát, akinek gyöngyű szőke haja bomlotlan separte végig a földet. Ereje már kimerülöben volt, de az ég felé vetett, a gyötreimtől ellorzult szemek is mintha azt sugták volna: Őj meg... A Halál Angyala komoran nézett le a könnyes könyvesepp hullott le a földre és fönt, menyegyi birodalmában megszólalt az Ur:

— Ha ez a könyörtelen angyal is meg tudja számi az a gyöngő és halálos adozatra is kész gyermekeket, miért ne igazalmazt nekik. Én, én, a szelid és igazalmas, bünöket megbocsájtó Isten!... És az égi szózat, ime, beteljesedett. A öblegény és a menyasszony meg hetven esztendő éltek, szerelmében és boldogságban...

— Nem lehet, fiam! Apád legnap elkergetett és te most visszahozod? A fii azonban olyan színhezszólóan rimánkodott, hogy az öreg megsajnálta és azt mondta neki: — Édes fiam, szinemből kióanom, hogy az, aki a becsületet és tisztességet adja az embereknek, rajtad is könyörüljön meg.

Ebben a pillanatban az apa megpillantotta a Halál Angyalát. Térdre összecsuksoltak, keseres sírás szakadt föl mellőlök és úgy stratta fiát, egyetlen kinesét és reménységét. Aztán szakadozotlan tört ki belőle a szó: — Mikor a fii menyasszonya látta a szörnyű jelenetet, hallotta a kétségbeesett zokogást, odalotott a menyasszonyi ruhájában a Halál Angyala elé és földre vetette magát előtte.

A menyasszony hűsége, szerelme, erősebb volt, mint a Halál...

Belisha mostani angol hadügyminiszter nagypája által kivetett

Negyven font hitközségi birság miatt hagyta el a zsidóságot Lord Beaconsfield apja, az öreg Disraeli...

Az angol zsidóság harca az egyenjogúsításért. — Amikor Rothschildot tiszser nem engedték be a parlamentbe, hogy elfoglalja helyét. — A Belisha és Disraeli család harca.

— A Népünk eredeti riportja. —

Az angol zsidóság helyzete mindjobbban javult a XVIII. század eleje óta. Sok támadásnak voltak kitéve, helyzetük is bizonytalan volt, de kétségtelenül javulás volt észlelhető, az addigi helyzetükhöz képest. Sokan vándoroltak be, sok zsidó született már az országban, akikre vonatkozólag döntőfontosságú volt az az 1718-ban Sir Raymond főállamügyész kijelentése, mely szerint egy Angliában született zsidónak, ha szülei nem is származtak az országból, végleges polgárjog vanak. 1723-ban a parlament is megszavazta ezt a törvényt. Ez a törvény intézkedett arról is, hogy a „keresztényen valláshoz hű” kitételt kimaradjon abból az esküszövegből, amelyet mindenkinek le kellett tenni. — 1753-ban hozott törvény megengedte a kormányt azt is, hogy külföldi zsidókat természetes álláshoz. A következő években azonban olyan éles agitáció volt e törvény ellen, hogy visszavonták és ezzel a polgári egyenjogúsítás a valóságban reménytelen lett, ami nagyon rosszul esett az angol jómódu zsidóságnak. Amikor Németországban megkezdődött az asszimilációs folyamat s ott is sokan tértek át a keresztény hitre, akkor Angliában is megkezdődött ez a szomorú folyamat és sok sok híres zsefárd-zsidó származású zsidó család keresztelkedett ki és olvadt be az angol arisztokráciába. Így a D. Israeli, Basevi, Ricardo, Bernal, Lopes, Ximenes családok.

MIKOR ALAKULT MEG A BOARD OF DEPUTIES

A polgári és politikai jogok megadásának elhuzódása arra késztette 1746-ban a zsefárd hitközséget, hogy egy bizottságot létesítsenek, amelynek élén a jötekonyságáról híres Benjamin Mendes da Costa állt, aki különleges akcióit indított be, hogy Nagybritannia és Írország zsidóságának érdekeit hathatósan megvédje. 1760-ban alakult meg a Board of Deputies, az a szerv, amely azóta, mind a mai napig, hűségese őrzöje az angol zsidóság érdekeinek, de a világ zsidósága érdekében is megalkulása óta igen sokszor és hathatósan beavatkozott.

A Board of Deputies-en kívül sokban hozzájárult az angol zsidóság helyzetének gyors mejavulásához azok a — részlegileg vezető szerepet betöltő zsidók is, akik az élen állottak, így a Rothschild, Montefiore és Goldsmid családok. 1850-ban Robert Grant liberális képviselő megszavaztatott egy billt, amely szerint a zsidók egyenjogúsítottak. Második olvasásában viszont leszavazták. Ugyanakkor 1853-ban is ez történt. Akkor is a zsidók egyenjogúsítását az alsóház megszavazta, a lordok háza visszautasította. Tízszer egymásután történt ez meg. Amikor mégis sikerült feljuttatni az egyenjogúsítást elni, a parlament tagjai zsidók nem lehettek, az eskü miatt, amelyet le kellett tenni, minden képviselőnek. Így nem tudta elfoglalni helyét a parlamentben Lionel de Rothschild, aki először 1847-ben választottak meg képviselőnek. 1851-ben Sir David Salomon sem tudta elfoglalni helyét, illetőleg háromszor résztvevett az ülésen — Greenwich választotta meg követőnek — és szavazott is, ezért háromszor 500 font pénzbüntetésre ítélték. Végül 1858-ban az alsóház, meg a lordok háza is külön esküfömlöt szavazott meg a zsidó képviselő számára és így tudott Lionel de Rothschild báró bevonulni az alsóházba. 1860-ban a parlamenti esküt végleg megváltoztatták és 1885-

ben történt, hogy Sir Nathan Mayer de Rothschild a lordok házának tagja lehetett. Ettől az időtől kezdve az angolai zsidók gazdasági és politikai téren való egyenjogúsítása és előretörése napról-napra emelkedett.

A POLGÁRJOG ELYNERÉSE

De amíg a múlt század utolsó évtizedeinek fellendülése bekövetkezett, sok epizódot láthatunk az angolai zsidók történelmében, amely feljegyzésre méltó. Így például 1828-ban a londoni Cityben az „Oregek Tanácsa”, mint a kereskedő város legfelsőbb közigazgatási fóruma, kimondta, hogy polgárjogot a Cityben csak akkor nyerhetnek zsidók, ha otthagyják őseik hitét és belépnek az anglikán egyházba. Különös határozat volt, mert már akkor csaknem fél évszázada nagy szerepet játszottak a City életében a Rothschildok, az aranyfinomító Goldsmid fivérek, a hajózással foglalkozó Baring család és Montagu Samuel, a pénzüember. Ezeknek nagy szerepük volt az angol világgerekedelem kifejlesztésében. A XVII. század végén keletkezett west-londoni előkelő zsidók közönsége, bátran így válaszolt a City véneinek: — Ha mint zsidók nem lehetünk egyenjogú polgárai a Citynek, várni fogunk, amíg az Oregek Tanácsa felismeri, hogy aki hitét elhagyja, nem érdemes a polgárjogra.

A bátor szó visszhangra talált. Lord Lyndhurst, a tory-lordkancellár, — aki később Benjamin Disraeli utját egyengette Anglia miniszterelnöki székhébe — szembeszállt a City „elavult privilégiumaival” és megváltotta az Oregek Tanácsát, hogy „csak a konkurrenciától való félelemből” tagadják meg a zsidók citybeli polgárjogait. Négy évvel később valóban lehullott ez a korlát, sőt még az Oregek Tanácsába is bekerült egy zsidó kereskedő, aki a glasgowi le paisley selyem és pamutárúk kontinensen való terjesztésével tett nagy szolgálatot Angliának. Érdekes, hogy ez az első zsidó Samuel I. Belisha volt, akinek unokája jelenleg Anglia hadügyminiszter.

MILYEN HARC FOLYT A BELISHA CSALÁD ÉS DISRAELI KÖZÖTT?

Ezt a megtiszteltetést nem pénzének köszönhette, hanem emberi és kereskedői tekintélyének. A Cityben annyit tudnak róla, hogy már apja is kereskedő volt Glasgowban és a skóciai plaidkésztést jórészt az ő ügyessége tette világhírűvé. Fiát, aki az apai céget Londonba helyezte át a napoleoni háborúk alatt, a Cityben nem is zsidónak tekintették, hanem tipikus kereskedőnek. Takarékosasággal éppen olyan közmondásos volt, mint a nagy összefüggéseket jólismerő európai műveltség.

Az öreg Samuel József Belisha leányának, műveltségének és „készségének” megfelelően békés természeti ember volt, aki került a konfliktusokat polgártársaival.

Szalanként meggy a a haja

PETROLEGGER
HAJSZESZT
MEGSZÜNTETI A KORPAZAST
MEGELŐZI A HAJHULLAST

Amikor a Cityben az Oregek Tanácsa, — tul a hatvanon — a legnagyobb polgári tisztséggel ajándékozta meg, — vallásra való tekintet nélkül — a legjobb barátságban élt mindenki. Elnöke volt a West Synagogue-nak, sokat törődött hitközsége ügyeivel, megtartotta a szombatot, de legjobb barátai glasgowi katolikusok, textilgyárosok voltak, akiknek üzleti érdekeit képviselte Londonban.

Egyetlen embert gyűlölt ez a békés természetű ember és ez Isaac Disraeli volt, Benjamin Disraeli apja, aki később Erl of Beaconsfield néven szellemi megalomlítója lett az ujkori angol imperializmusnak.

Isaac Disraeli oroszországi gazdag kereskedő volt, aki 1748-ban vándorolt be az angol szigetre. Az ő fia volt Benjamin Disraeli, aki mint afféle második generáció nem akart kereskedő lenni, hanem idejét a British Museumban töltötte, jegyzeteket gyűjtött egy nagy filozófiai műhöz és egy kisebb publikációjának ezt a címet adta: „A kereskedelemről, amely az emberiség romlását okozza”. Ez az Isaac Disraeli élete a maga gondtalan életét, gyermekei nevelését feleségére bízta és azzal sem törődött sokat, hogy a vallásos anyja háború is tanította a gyermekeket. Ő maga voltaire-ánus volt. Nem szerette a zsidóságot és tekintélyes hitközségi adót is fizetett a westlondoni hitközségnek.

A konfliktus akkor tört ki közöttük, amikor Samuel Josef Belisha megtisztelte Disraelit — Beaconsfield lord apát — azzal, hogy bevásárolta a hitközség előjáróságába. Disraeli éktelen haragra gerjedt és a következő levelet írta Belishához:

— Tisztelt Uram! Nem találok szavakat, amellyel az Ön értesését kellőképpen visszautasíthassam. Ezért csak a következőket mondok: egy ember, aki mindég az Önök körén kívül élt, s teljes visszavonultságban élt életét, és az Önök istentiszteletén soha nem vesz részt, mert ez az istentisztelet fennálló formájában a vallásos érteletet inkább szétrombolja, semmint felkelti, aki arra korlátozza a zsidó vallás iránti érdeklődését, hogy az Önök rituáléinak egyrészt eltűri, mert hajlandó koncessziót tenni olyan dolgokban, amelyet nem tart fontosnak — egy ilyen ember, amennyiben tart valamit becsületére és szellemében, nem vállalhat az Önök hitközségében ünnepelés feladatát!

Belisha meg volt döbbenve ettől a sértéstől. Nemsak zsidóságában érezte megbántva ma-

Egyetlen orih. kóser pensió
Tátra-Lomnicon
JOSEF TOBOVITS, Villa Bugsch
Onnepeken Minjan a házban
Szezon előtt és után árengedmény
Kérjen prospektust

zát, hanem személyében is. A levelet és az ügyet a hitközségi tanács elé vitte, amely Isaac Disraelit

negyven font bírságra ítélte.

EZÉRT A NEGYVEN FONTERT...

Belisha — a jelenlegi hadügyminiszter nagyapja — tekintettel volt arra, hogy Disraeli egy külön és aki Anglia legjobb literatúra körében is tisztelt ember volt és nem bántalom azért mégis nagyon mélyen ülhetett lelkében. Amikor néhány évvel később súlyosan megbetegedett és azt hitte, hogy meghal, vérendeletet készített, amelyben meghagyta a hitközségnek, hogy Isaac Disraelin be kell hajtani a negyven font bírságot. A hitközség intézkedett is. Ennek volt következménye, hogy Lord Beaconsfield apja, családával együtt kikeresztelkedett. Iia Belisha nem választotta meg Disraelit.

Mai német könyvek

A harmadik birodalom majdnem kizárólagosan zsidóellenes szennyirodalmának egyik külföldi gyűjtőhelyét a sibiui szász könyvkereskedések képezik. Minden, a német könyvpiacra megjelenő tlymenü irás e könyvkereskedések révén eljut a romániai, minden nemzetiségű olvasóközsége elé is.

Abban a kötes megfizetésben részesülök, hogy ezen „irodalmi termékek” ideérkezésükkor, a szász könyvkereskedők és köztem fennálló különös viszony folytán haladéktalanul birtokomba jutnak és én minden alkalommal kevésbé tudom jelfogni, hogy a csak rövid néhány év előtt még az elképzelhető legmagasabb fokán álló német irodalom hogy zűhetett le ily nitóllanságra.

A napokban is három ily könyv került a német és persze a romániai könyvpiacra is, a breslaui Hans W. Pötsch cég kiadásában.

Már a három könyv címe: Walter Fasolt: Die Grundlagen des Talmud, Herbert Utkal: Der jüdische Ritualmord és Walter Pötsch: Die Grundlagen der jüdischen Frage sejteli az olvasónál, hogy megint a Cion bölcsei jegyzőkönyveiből merített kiadványokat kaptunk kézhez.

Az elmult hetekben az egyik szász könyvkereskedő annak bizonyítékául, hogy Németországban más könyvek is megjelennek, elküldött egy valóban nagyon szép kiállítás, majdnem ötszáz oldalra terjedő könyvet. A címe: Ein Jahrhundert in Deutschlands Kontoren und Fabriken. Theodor Bohner: Ulstein kiadás, Berlin.

Nagy érdeklődéssel vettem e könyvet kézhez. Yézre gondoltam, egy rég nélkülözött komoly német irásról. És valóban nem is lehetne e könyv értékét és komolyságát elvitatni, ha ez is nem viselne magán a mai német irodalom harmadik birodalmi jellegét.

A német ipar és kereskedelem kezdetlegesebb állapotától, a sok évszázadokon át vezet bennünket a könyv a 19. századig. Ez a század a német gazdaság fenykora és e század gyarain és irodáin át vezet az olvasót, ismeretli az iró az akkori Németország gazdasági nagyságát és világhatalmát.

Zsidó szemmel és szempontból olvasva e könyvet, mindjárt feltűnik, hogy e könyv, amely „Der ehrbare Kaufmann” címet viseli, nem mondható egy „ehrbaren” Schriftsteller irójának. Németország

hitközségi eljárásának, talán soha nem lett volna Benjamin Disraeliből — Erl of Beaconsfield.

Az apák konfliktusa és apja kitérése nem akadályozta meg Benjamin Disraelit abban, hogy mindenkor sikraszálljon a zsidók érdekében, és barátságot kössön J. P. Belisha-val, a „skót” fiával, aki miniszterelnöksége idején Rothschild mellett egyik legtekintélyesebb bankára volt a Citynek, és finandális támasza annak a brit nemzeti ideálnak, amelynek politikai leteteményese Disraeli lett. És ennek a Belishának unokája. 1937-ben újraszervezi az angol hadsereget, mint a brit világbirodalom hadügyminisztere.

Igy kapcsolódik az angol zsidóságr multja a jelenhez és hosszu az ut, amíg eljutott az ottani zsidóság, a meertört, sokezer kiutasított zsidó tömegből odáig, hogy hadügyminiszter is ad a világ legnagyobb és legerősebb nagyhatalmának.

19. századának közgazdasági nagyságaiból nem említi a könyv egyetlen zsidót sem. Bár a könyv az Ulstein cég kiadásában jeleni meg, egy szóval sem lesz említés róla, hogy ez egy „gleichschultolt” zsidó cég. Sok-sok oldalán át ismerteti az A. E. G.-t (Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft) elismeri, hogy milyen végtelen nagy szolgálatokat tett e világcég a „házának” a bel- és külföldön és tengerentúli egyaránt, de egy szóval sem említi, hogy ez annak a

Egy híres rabbinak unokája, nagyapja arcképe előtt jelentelle be kitérését a zsidó közösségből

Budapest. — Dacára annak, hogy napnál világosabban kiderült már az asszimiláció csödjé és az, hogy nem lehet a zsidóságból „kilépni”, amint nem tud senki saját bőréből kivédni; a tanulságok még sem vonják le és most is vannak dezertőrök, akik elhagyják ezt a mindenfelől ostromlott frontot. A pesti mindhivatalban számos régi rabbi képe int a falakról, hogy emlékeztesse a belépőket arra, hogy mennyire a multba gyökerezdik létünk. Többek között itt van dr Kohn Sámuelnek, a híres régi főrabbinak képe is. És ennek a híres rabbinak unokája: dr Halász János budapesti ügyvéd, a zsidó követség jogtanácsosa, Sopron vármegye tb. ügyésze az elmúlt héten bejelentette a zsidó közösségből való kilépését. Nagyapja képe előtt álló asztalnál vezették be a törzskönyvbe, hogy a híres rabbi unokája elhagyja ősei vallását. (Csak a vallást, mert a zsidóságot soha nem vetheti le!)

Dr Halász Jánosnak apja dr Halász Frigyes volt, a pesti hitközség előjárója, másik nagyapja pedig Halász Nathán iskolaigazgató, az ismert imakönyvfördítő és pedagógus.

Dr Halász János ügyvédnek a vadászutcai lakásában pazarul berendezett és ki-

zsidó Rathenau zsenialitásának és energiájának az alapítása, kinek fiát mint német minisztert néhány napt orozna meggyilkolta. Az I. G. Farben világhatalmosságáig jutó zsidó tudományos kutatások elért nagy eredményeit is elhallgatva, a német légi forgalmat kezdetétől napjainkig ismeretve, a Zepelinnel dicshimuszokat zengve, egy szóval sem említi a szegényen meghalt zsidó Dávid Schwartzot, akinek több köze volt a Zepelinnel, mint az öreg grófnak.

A német pénzpiacot hosszan tárgyaltva, egész jelentéktelen közgazdasági egységekről oldalakon át írva, egy szóval sem említi a Rothschild, Königsbrater, Wassermann vagy az 1870-71-es francia-német háború békekötésénél Bismarck oldalán megjelent és Németország részére nagy eredményeket elért zsidó Bleichröder bankárk neveit.

A legszeméremtelenebb azonban az, hogy a német kereskedelmi hajózásról majdnem öten oldalát írva, annak fejlődését hosszan escelelve és annak nagyságáról is himuszokat zengve, egyetlen szóval sem említi a német kereskedelmi hajózás nagy jelentőségűnek, Albert Ballin-nak nevét, aki bár megpassolta, hogy a központi hatalmak a világháború el kezdetén, a német hajókat a tengeren megsemmisítve, a háború végén önmaga netette el életét, meghalt példáját adva ezzel hazaszeretetének.

Es így tovább, ötszáz oldalán át sikkasztja el az iró a zsidóság géniuszait, újabb bizonyítékat adva, hogy bármi nagyot teremtünk mi zsidók, azt az egyes nemzetek saját számlájuk jónára könyvezik és mint ebben az esetben, meghagyják a zsidóságnak Luxemburg Rózáit, Kurt Eisner-t vagy a Sklarz zsidókat, akikről naponta óles belükkel emlékeznek meg a német sajtótermékek és propaganda iratok. Grünberger József (Sibiu).

tűnően menő ügyvédi irodája van. A kitérés után egy újságíró felkereste és megkérdezte tőle, hogy mi készítette erre a lépésre? A kérdés megleti és elpirul.

— Nincs semmi nyilatkozni való ebben az ügyben.

— Ez kényelmes elintézési mód — mondja az interjúvaló — de ha dr Kohn Sámuel és Halász Nathán unokájának volt erkölcsi ereje ily nagy elhatározásra, mint a kitérés, akkor nem hagyhatja kereszünket választás nélkül.

— Nincs időm... el vagyok foglalva... nem kívánok nyilatkozni...

Még egy kérdés: — Mit érzett ügyvéd ur, amikor néhai nagyapjának, a híres-nevezetes pesti főrabbinak portréjával szemben állva — otthagytá ősi zsidó hitét.

— Nem tudok mit mondani... — ezzel be is fejeződött az egész interjú és egy keserű igazsággal lett a budapesti zsidóság gazdagabb: azzal, hogy még egy főrabbi nagyapja, meg annak portréja sem tudja visszatartani a megszedült unokát attól, hogy ki ne kereszteskedjék — valószínűleg a „karrier” kedvéért. Holott, ha jó jogász Halász ügyvéd, akkor tudhatná, hogy a mai körülmények között ez a lépése nem viszi előbbre élete útján, legfeljebb látszólag és átmenetileg. Ő örökre dr Kohn főrabbi unokája lesz és keservesen fog még vissza gondolni arra, hogy jó lett volna a régi tradíciókkal nem ujtat huzni.

x Malnaş Bai, Goldstein Pansio, orth, kóser konyha, Sperber Dávid bragvi főrabbi felügyelete alatt. Elsőrangú fürdők reumásoknak és szívbetegségeknak. Világhíres gyógyvizek máj- és vesebetegségeknak. Szobák előjegyezhetők Goldstein Arthur Malnaş Bai, jud. Treiscaua.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Strada Iosif Vulcan 4. Tel.: 440

Előfizetési árak:

Table with subscription rates for different regions: Bellőrdön, Magdosoknak, Kallőrdön, Jugoszláviában, Magyarországban, A többi államokban.

Naptár 5697

„Népiük” cikkének utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Tammuz 10, június 25.

Szombat: Tammuz 17, június 26. 6: פקס

Heti szidra: חלק

Heti haftora: חור שמיני

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8.16

gyerlyagyujtás 8.24

Isteniszület kezdete 8.34

Szombat befejezése 9.36

Vasárnap, június 27-én bójt:

שבעה עשר בחמו נחח

Tammuz tizenhét

Titus császár ekkor már annyira szorongatta Jeruzsálemet, hogy az áldozatokat nem bírták bemutatni az oltáron. A zsidó idősámítás 3830-ik esztendejében történt ez. Háromféle áldozatot mutáltak be eddig az időpontig. Az égoáldozat: az elkövetett bűnök kienegyzéséért és béke, vagy hála-áldozat.

A bűnökért hozott áldozatot ma is hozni kellene mindnyájunknak. Mert naponta követünk el bűnöket az Örökkévaló törvényei ellen és sokszor önmagunkkal szemben is. Most nincsen más szentélyünk, ahol áldozatokat mutathatunk be. 1867 évvel ezelőtt, Tammuz 17-én mutatták be az utolsó áldozatot az oltáron, amelyet a római erőszak rombolott. Gyásznap ez nekünk, s tart szakadatlanul három héten át, míg eljön legnagyobb gyásznapunk: a Tiso-beav.

Most nem mutatunk be áldozatokat oltáron, hanem mi magunk vagyunk az áldozat. Csaknem kétezer év óta nem áldozhatunk engesztelő bűnáldozatokat, mert mi magunk égvünk, szenvedünk az emberiség oltárán. Szenvedünk akkor, amikor vallásunkért harcolunk, szenvedünk és áldozatok vagyunk, amikor egzisztenciánkért, népi jennemadésunkért küzdünk. Amerre nézünk, mindenfelé azt látjuk, hogy az „áldozat” mi vendegünk. A breszlitovszki 25.000 zsidó testvérünk az áldozat, akiket pogromban ébresztettek a keserves válóra. Titusz évezredek szelleme győzött a breszlit gétóban is. Ahogy ő győz a berlini Unter den Linden is, meg mindenfelé, ahol zsidók élnek, szenvednek és hozzák magukat „égoáldozatul” a jobb emberi jövőért. Másképen, áldozott a zsidó fejedelem, másképen a pap és másképen a nép egyszerű fia. Mi azonban egyszerűen áldozatok vagyunk, a mai kor áldozata, mert a rivális népek, a gyűlölködő ember bennünket, a zsidó népet akar az áldozati oltárra helyezni, hogy talán a mi „feláldozásunkkal” csikarja ki a sorstól saját népének jölétét. Ellenkezőjét éri el vele, mert ember-áldozat bemutatása sohasem volt kedves, csak a Molochnak, a tüzes, érzéketlen tűzfénnek, amely nem viheti előbbre az emberi-

ség ügyét. Céltalan és rendkívül súlyos áldozatok ezek, amelyeket a Nacionalizmusnak nevezett új isteneknek hoznak áldozatul. Meg Vclannak, a mitológiai ógermán elgonclásnak, meg a Haladásnak, amely ez esetben a reakciót jelenti legtöbbször, még ha annak jegyében is hirdetik az áldozat szükségességét. A szovjetben hozott zsidó áldozatok épen clyan céltalanok, mint a másutt hozottak. Csak Palesztinában volna célja önmagunk áldozásának, ha nem gáncsolnák el őt is legjobb akarásunkat és nem akarnának ott is új Molochot állítani, amelynek zsidó gyermekeket hoznak bűnáldozatul.

Tammuz 17-én megszűntek az állatáldozatok s azóta mi magunk vagyunk az áldozat Titus császár akaratából. Bárha már bemutathatnánk a békeáldozatot újra a szent oltáron, amellyel a folyton haragvó Isten bocsánlatát is elnyernék, mert úgy érezzük, hogy kibíratatlan nehéz ez az állandó önmagunk áldozása, amely szakadatlanul tart és lassankint a végtelen célt sem látjuk már, amelyért ezt a tengernyi zsidó vért folyini hagyjuk. Bízunk és higyjünk abban, hogy ven az áldozatoknak célja, mert eljön a jobb jövő: s ennek hitében kezdjük meg a kálikuiai idők lemondásos zsidó gyászhatétit...

— Egy hajót Jabotinszky nevérol neveznek el. — Ruscuk. — Bulgária legnagyobb hajótulajdonosa, Abraham Tsiprut, egy petroleum tankhajónak a Jabotinszky nevet adta. A 1030 bruttóregister tonnás hajó felavatásán az egész kikötőváros résztvett. A fedélzeten a városi szefárdraibi, dr V. Weisl, az Ujcionista szervezet executívájának tagja beszédet mondott, miközben a tradicionális pezsgősüveget felbontotta és ezzel felszentelte az új hajót a következő héber szavakkal: „Elnevezlek téged hajó Wladimir Jabotinsky nevérol és ezzel a nével járj és ismerjenek Izraelben és a világ népei között!” A hajó tulajdonosa ezután kijelentette, hogy mostani három hajót szentelt fel, amelyek a Dunán közlekednek és ezek nevei a bolgár szabadságharcosok nevével viselik. Neki mint zsidónak és revizionistának engedték meg, hogy a negyedik hajót egy zsidó szabadságharcosról nevezze el. Ruscuk különben a legnagyobb dunai kikötőváros. 40.000 lakosából 2800 a zsidó.

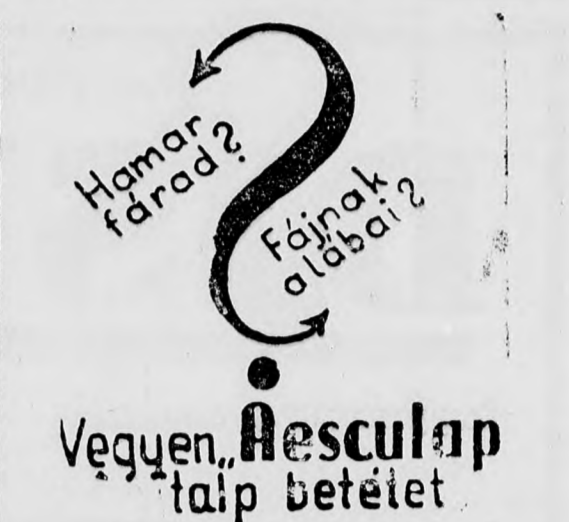
Ha Brasovba jön és jól akar étkezni, úgy olvvetlenül keresse fel a Kahan orth. kóser vendéglőt, a Strada Voevod Mihai 13. et. II. szám alatt.

A luxemburgi parlamentbe zsidót is választottak. — Luxemburg. — A liberális párt listáján, a legutóbbi választásokon újra megválasztották az egyetlen zsidó jelöltet: Marcel Cohen-t. Cohen a luxemburgi hitközség elnöke.

A Hapoel Hamizrachi és a kongresszus helye. — A Hapoel Hamizrachi felkérte a cionista szervezet vezetőjét, hogy a kis AC-t rendkívüli ülésre hívja össze azzal a céllal, hogy megtárgyalják annak lehetőségét, hogy a XX. világgongresszust Washingtonban tartsák meg. (A kongresszus helye már végleg elhatározott ügy, amin változtatni nem lehet. A szerk. megjegyzése.)

Clujon ha jól akar étkezni, úgy keresse fel az ardeali zsidóság közkedvelt találkozóhelyét, a Mátyás éttermet, Calea Reg. Ferdinand 49.

Magas-Tátra STARY-SMOKOVIC (0-Tátrafüred) Elsőrangú házak, egy Stary Smokovecen, mint Tatr. Lesnan Legmodernebb komfort, kitűnő ellátás. — A panzió árakból elő- és utószobában 10% engedmény. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál. Schreiber Mór, Stary Smokovec CSR.

— Nem lesz kongresszusi választási harc Angliában. — London. — Tekintettel arra a súlyos helyzetre, amelyben ma a cionista mozgalom van s amely az egész Nemzeti Otthon ügyét veszélyezteti, ennek eredményeképpen meggyeztek Anglia és Irország cionista pártjai, hogy eltekintenek a cionista világgongresszusra való delegátusküldés alkalmából a választási harcától és a megjelent erre vonatkozó kommunikében nyomatékosan rá is mutattak. Ezért békésen meg is állapodtak a delegátus-küldetésben és a tizenegy angol mandátumot a következőképpen osztották szét: általános cionisták kaptak hét mandátumot, a Mizrachi 3, Poale Cion 3 és a zsidó állampárt egy mandátumot kapott.

— ARADON, ha jól és olcsón akar étkezni, keresse fel Klein Dávid orth. kóser vendéglőjét, Piața Avram Iancu 11.

Lengyel Felsősziléziában is életbelépett a vágási tálalom. — Varsó. — A lengyel felsősziléziai katiowitzi parlamentje egy olyan törvény életbeletetését határozta el, amely a vágatásnak ezen a területen való tilalmát is kimondja. Június 15-én lépett életbe az új rendelkezés. Ezen a napon szűnik meg a genfi német-lengyel konvenció Felsősziléziára vonatkozólag. Eddig nem tudták életbeletetni a konvenciót, de most azonnal felhasználják ezt a zsidó édeket súlyosan sértő vágatási tilalmat Felsősziléziára vonatkozólag is.

A nem-zsidó lengyelországi vendég-lősök ki akévják Irpsolom. — A zsidó konkurenciát. — Varsó. — A nem-zsidó vendéglősök szervezete memorandumot nyújtottak át a kormánynak, amelyben azt kéri, hogy keresszény-lakta városrészekben ne engedélyezzen olyan vendéglőket, amelyeknek zsidó a tulajdonosuk.

BUCURESTIBEN ha jól és olcsón akar étkezni, keresse fel Herschkovits Samu orth. kóser panzióját, Calea Rahovei 24. sz. alatt (Tribunal mellett).

Zsidóellenes kilengések Varsóban. — Varsó. — Marszalkovszka-n, a lengyel főváros legforgalmasabb utcáján, június 5-én éjszaka komoly zsidóellenes zavargások törték ki. Számos zsidó járőrelőt megátadtak és véresre vertek. Tíz közülük komoly sérüléseket szenvedett. A rendőrség sok hulligánt letartóztatott, közöttük sok nemzeti demokrata diákok.

Schwartz Menyhértné, Orth. Zsidó Leányinternátusa Oradea, Str. Episcopol Ciorogariu No. 8, fiu- és leánygyermek nyaralatlása, kies fekvésű, magaslaton levő Bratcan, állomástól 8 percnyire, a hegyek között épült egészséges köépületben, por- és szélmentes helyen. — ALLANDO FELÜGYELET! Kiránduló helyek! Sporttanár vezetése mellett az összes sportágak szakszerű tanítása. Mérések ill. ára k. Strand, Tennis-pálya, Rádió, Híző, nap- és légkúra. Kitűnő referenciák. Prospektus. Gyermek kisérel és aszükül is felvételnek. — Telefon Oradea No. 11. Kérjük a jelentkezéseket elhelyezés végett mielőbb esközölni.

SCHREIBER ORTH. PANSIO Tel. 43 TATRA-LESNA Villa Erika, p. p. Tatr. Lomnica. Tel. 28.

Használjon csakis

DISYOL

fogpasztát, amely tisztítja és fehériti a fogakat!

Erősíti a foghúst!

— A zsidó emigránsok katasztrófális helyzete Prágában. — Prága. — A zsidó hitközség által kiadott „Vestnik” című lapban „hogyan ének az emigránsok” szociális és egészségügyi helyzetével kapcsolatosan. Megírja a lap, hogy a Németországból emigrált orvosok, ügyvédek és kereskedők, akik régebben biztos pozícióban voltak és ó-hat szabás kényelmes lakásokban laktak, most az elképzelt legrosszabb helyzetben szenvednek. A Központi menekültügyi segélyalap a legkisebb mértékben sem elég alkalmas arra, hogy valamiképpen is segítsen ezeken a szerencsétleneken. Sőt, a körülmények változása folytán még az is bekövetkezhet, hogy az a csekély segélyalap is elfogy és nem lesz sehonnán sem segítség ezeknek a szerencsétlen, önhibájukon kívül borzalmas sorsra jutott zsidók számára. Most májusban a prágai hitközség 378 emigráns támogatott. Az anyagi segítség még a létminimum felét sem biztosítja, azaz havi 300 csehkoronát. Legfeljebb 35 Kc-t tudnak adni hetenként egy felnőttnek és 15 Kc-t gyermeknek. De sokszor előfordul, hogy még ennyire sem telik, hanem legfeljebb 20—25 Kc. hetenként. 1936-ban a zsidó szociális bizottság 600.000 csehkoronát osztott szét. Sok az emigráns gyermekek között a tudóbajos és az angolkoros. A kórházak gyakran vizsztatúsiat felvételüket, mert nincs senki, aki vállalja a költségeket. Amint a „Vestnik” írja, újabb emigrációs hullám fogja elönteni a csehszlovák republikát, mivel Németország felhagyta a 3000 zsidó család existenciáját semmisítő megállapítást, hogy július 15-én megszűnik a zsidók népszövetségi védelme. 350 akadémiai végzettségű ember veszté állapotban ezen a napon. Végül a lap segítségül hívja a zsidó társadalmat, hogy anyagi segítséget nyújtson a szerencsétlenek helyzetét.

— Jómódu vidéki kereskedő feleségül venne 20—22 éves urileányt 150.000 lei hozománnyal. Saját háza és üzlete jóval többet ér. Bővebbet Mirea házasságközvetítő iroda Clui, Marechal Foch 25.

— A bresztlitovszki pogrom áldozatainak temetése. — Varsó. — Oser Luttenberg, aki a pogrom áldozata, nagy részvét mellett temették el. A zsidó üzletek zárva voltak a temetés alatt. Luttenberg szegényes lakását is szétjelrombolták a pogrom alatt. A munkában levő felgőz ruhákat is összezsúgatták a huligánok.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!

BERKOVITSNE
(Oradeáról)

orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Sír. Lipsicani 7.
Telefon: 462-91

Sóoc határmögött. Postavámmal szemben.
Elsőrangú élelmiszeri konyha!!

— Anglia nem keresett kapcsolatot más államokkal Palesztina ügyében. — Kaunas. — Lord Plymouth, az angol külügyi hivatal államtitkára Kaunasban tartózkodik, ahol nyilatkozott a sajtónak ama hírekről kapcsolatosan, hogy vajon Anglia keres-e kapcsolatokat más államokkal, a Palesztina kérdéssel vonatkozóan. Az angol államtitkár kijelentette, hogy az érveknélküli hírek alapítatlanok és légbőlkapottak.

— Olcsón nyaralhat Bulz községben (Iadvölgy állomás) Sübers'ein Bernáthnál. Gyönyörű vidék, klimatikus levegő, 560 méter a tenger felett. 25%-os vasúti kedvezmény. Szigorúan orth. kóser konyha. Sinautó családok. Remeci S'ara-ra. Felvilágosításért forduljon: Sübers'ein Bernáthhoz, Bulz, Gara Valea Iadului.

— Atholl hercegnő a zsidóülődések ellen. — London. — A lengyelországi zsidó gyermekek felségítésére Leeds angol városban bankettet adtak, amelynek 1000 font (szűz) jövedelme volt. A banketten résztvett Atholl hercegnő is. A hercegnő többek között a következőket mondta: nekünk kötelességünk épen úgy segíteni a szerencsétlen lengyel zsidó gyermekeken, ahogy segítünk a baszkok gyermekein. A lengyelországi zsidók elnyomása az új állam megalakulása óta folyton növekszik és legmagasabb pontját a bresztlitovszki pogromban érte el. Anglia, amely első volt a kisebbségi jogokat biztosító népszövetségi szerződés aláírásánál, most is kötelességének kell látnia, hogy segítsen a zsidóknak. Oda kell használni, hogy a lengyel zsidók jogai ne csorbítottassanak. Ezzel tartozunk azoknak a zsidó polgároknak, akik közöttünk élnek. Ezt mondta Atholl hercegnő.

— Az amerikai rebbik Palesztina-határozata. — Newyork. — A Rabbinical Assembly of Amerika, az amerikai „konzervatív” rabbik szervezete a napokban tartotta meg 37-ik évi gyűlését Kohn Eugen rabbi elnökletével. Dr. Simon Greenberg philadelphiai rabbi referált a Palesztina kérdéssel. Ezután határozatot hoztak a palesztinai kérdéssel kapcsolatban. Teljes napon át tartott a vita, míg végül a következő határozatot hozták: „A gyűlés szemrehányást tesz Nagybritanniának, amiért a Balfour-deklaráció megvalósításánál sokféle szempontot vett figyelembe. A brit kormány felelős azért, mert a zsidó bevándorlás elé akadályok gördültek. Hibáztatják, hogy olyan tisztviselőket nevezett ki Palesztinába, akik a zsidó gondolatok ellen ellenségesen viselkedtek. Ennek dacára a Nagybritanniával való együttműködés mellett tör lándzsát.

— Egy arab lapszerkesztő kiutasítása Palesztinából. — Jeruzsálem. — A Jaffában megjelenő Istiklal-párti „El Demea al Islamia” című arab újság szerkesztőjét, Chalk Jussuf-ot, aki Szíriában született, felszólította a rendőrség, hogy izennégy napon belül hagyja el az országot, mert olaszbarát propagandát folytat.

— Az athéni egyetem új diszdzoktora. — Athén. — Az itteni egyetem az utrechti állami egyetem professzorát, dr. A. A. Hijmans van den Berh-et diszdzoktorrá nevezte ki. Ugyancsak a londoni orvosi tudományos intézet levelező tagjává nevezte ki a kiváló professzort.

— Antiszemita per Londonban. — London. — 1936 augusztusában John Penfold angol állampolgárt egy gyűlésen tartott antiszemita beszéde miatt hét napi fogházra ítélték és 50 font bírságra. Nemrégiben újra bíróság elé került Penfold, mert támadólag lépett fel és többek között kijelentette, hogy addig nem lesz Anglia az angolok, amíg az utolsó zsidó el nem indul a „Queen Mary” molóról más országok felé. A rendőrszt, aki tanu volt, kijelentette a bíróság előtt, hogy a tömeg, eme kijelentése után, rettenetesen felháborodott. Penfold kijelentette, hogy a bíróság ítéletét nem eszedik és a zsidóktól sem kér bocsánatot, inkább a börtönt választja. Két hónapra ítélték el és 100 font bírságra.

— x Orth. kóser bogeja Bucureștiben. Str. Carol 7. A főposta mellett. Allandóan kapható mindenféle husnemű, tejcsésék, utraváló. Házhöz szállítunk kóser sajtot, túrót, vajot, felvágottakat, főzelékeket, tojást és gyümölcsöt. Az utazóközönség minden igényét kielégítjük. Mindennap friss tejes tészták. Telefon. „Bogea Postei”. (A baia-marei rabbi hechsere) Gelstein.

— Belga előkelőségek a zsidó menekültéért. — Brüsszel. — A Liaison Comité, a menekültügyi bizottság, aki a német menekült ügyét intézi, június 7-én Brüsszelben ülést tartott, amelyen 28 zsidó és nem-zsidó egyesület megbízottja vett részt. A Zsidó Világkongresszus M. L. Perlzweig rabbi képviselő Londonból és dr. Leon Kubovitzki Brüsszelből. Elnökök: Gottschalk, aki belga menekültügyek intézője. Sir Neill Macolm menekültügyi biztos referálta, hogy egyes államok az állásnéküli menekülteket háttérbeszorítják a német menekültekkel szemben. Perlzweig helyteleníti ezt az eljárást és indítványozza, hogy a létesítendő alapszabályokat úgy fogalmazzák meg, hogy azokban a „Staatenlose”-k is hasonló elbánásban részesüljenek, mint a német menekültek. Prof. Bentwich ily értelemben készítette el a határozatot, amelyet egyhangúlag elfogadtak. Egy újabb albizottság is létesítettek, amelyek a konvenciók elkészítését magyarávalja. Ebben részesves a német menekülteket támogató keresztény egyesület, a Zsidó Világkongresszus, a Hicem, a Council for German Jewry stb.

BAILE

FELIX

gyógyfürdő (Oradea mellett)
(Románia Pöstyéne!)

49 C° hőfoku, naponta 19 millió liter vizet adó kénés, rádiumos hévíz-forrás. Mindentel REUMATIKUS BANIÁLMÁK, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatásu.

Ujjonnan berendezett iszapfürdők, iszapkalfókások, morfifürdők és mesterséges szénasvízfürdők állandó orvosi felügyelet mellett

Egész éven át nyitva. Vasúti kedvezmény! Különböző szórakozások: tennisz, könyvtár, szabadfürdő!

Kérjen árjegyzéket: DIRECTIUNEA BAILOR FELIX

Az ország legkiválóbb zsidó vezérferfijai gratulálnak főszerkesztőnknek ötvenedik születésnapja alkalmából...

Sohasem voltak e lap hasábjai személyi kultusznak szentelve. Mindég és mindent csak a nagy zsidó közösségért — ez volt az elvünk a multban és ez a jelenben is. De, egyszerű-egyszer mégis kell kivétel tennünk. S ha szerkesztőségünknek belső ünneperől tudomást szerzett a zsidó közvélemény, Wasserstrom Sándor főszerkesztőnk ötvenedik születésnapjáról lapunk útján, kétszeresen jól esik, hogy ezt az alkalmat megragadták a nagy közélet legkimagaslóbb vezérferfijai, hogy elismerésüknek, szeretetüknek tanujelét adják lapunk főszerkesztőjével és lapunkkal szemben.

Tulzott szerénység volna, ha ezeket a gratuláló sorokat úgy tennénk el, hogy ar-

ról lapunk olvasóközönsége ne vegyen tudomást.

Dr. J. Niemirover grand-rabbi, szenátor meleg sorai olyan medallát jelentenek lapunk főszerkesztőjének, amelyeket büszkén tűzhet a mellére. Akárcsak dr. Adorján Armin elnöknek, a Banáti és Ardeali Occident hitközségnek országos elnökének klasszikus mondatai, amelyek egy nagy zsidó szívnek spontán megnyilatkozásai. Dr. Marton Ernő főszerkesztő közvetlen sorai, dr. Fischer Tivadár elismerése, dr. Borgida József szavai, — ne tagadjuk — jól esnek nekünk, mert jutalma, elismerése, legfőbb eredménye annak a nagy heroikus munkának, amelyet Wasserstrom Sándorral az élen, egy évtizede folytatunk, a zsidó jövő érdekében.

Dr. I. Niemirover grand-rabbi, szenátor, a romániai zsidóság legfőbb reprezentánsa, a Legfelsőbb Zsidó Tanács elnöke, a következő meleghangú sorokat juttatta el hozzánk:

Kedves Főszerkesztő uram!

Kedves kötelességemnek tartom, hogy ötvenedik születésnapja alkalmából legőszintebb és legmelegebb jókívánságaimat fejezzem ki. Az Ön hívei és barátai bizonyára méltatni fogják nagy érdemeit. Jómagam csak egy nagy érdemére akarok rámutatni. Az Ur akaratából egyesült az ó-királyság, ardeali, bukovinai és basarabiai zsidóság Románia felségjegei alatt s ezzel meg kell valósuljon a román-típusú egységes zsidóság. Mivel azonban e négyféle zsidóság különböző kulturából fejlődött és más-más mult-

ja van, a különböző tartományok szerint, a mi hivatásunk, hogy ezt a négy különböző kategóriájú zsidóságot egyesítsük és meg erősítsük: hogy létrejöhön közöttünk a leg-harmonikusabb együttműködés. Ezt a magaslatos zsidó hivatást tölti Ön be, ísten áldozta Wasserstrom szerkesztő ur, az Ön értékes „Népünk” lapjában.

Fogadjon kedves uram halás köszönetem, őszinte áldásaimat és legjobb kívánságaimat!

Dr. I. NIEMIROVER.

Dr. Adorján Armin, az Ardeali és Banáti Occident hitközségek Központi Irodájának elnöke, az alanti köszöntő sorokat küldte főszerkesztőnknek:

Kedves Főszerkesztő ur!

Hát már Ön is? Ha ki nem pattan a nagy titok, hogy Ön már belépett egy titoktelremelő korbba, hát én még mindig annak a rajongó, tüzes fiatalembernek tartanám, aki 25—30 évvel ezelőt sokszor megfordult irodámban és már akkor megmutatta oroszlánkórait. Úgy látszik, az idő mindnyájunk fölött elár. De Önt ez ne aggassa. Az a szinte állandó puskaporos levegő, melyben Ön, illetve érdekes és ügyes s ami fő, szükséges lapja él: az Ön igazi eleme. Bátor szava, nem rettenő szókimondása, szil-

vóssága és a zsidó ügyek lobogó szeretete oly erős vértet, amely képessé teszi Önt fontos szerepének betöltésére. Ön előtt meg a férfior egész sereg feladata áll, melyekre jól elkészült s ezért még sokat várunk Öntől. A jó Isten, aki eddig is megáldotta, adja erőt, kitartást, hogy mindig egész munkája és védője lehessen sokat szenvedett népünknek, drága őseink nemes tradíciójának és a zsidóság megtisztult örök eszményének.

Igaz tisztelettel!

Dr. ADORJÁN ARMIN

Dr. Fischer Tivadár, az Országos Zsidó Párt elnöke, v. kamarai képviselője, a következőkben gratulál:

Kedves Főszerkesztő ur!

Nem mulaszthatom el, hogy ötvenéves születésnapja alkalmából ne üdvözlőjem az ardeali zsidóságunk és a zsidó népkisebbségi eszmének törhetetlen harcosát, aki pártunknak fennállása óta oly sok és elévülhetetlen szolgálatot tett. Szívvel kívánom, hogy

még sok-sok éven át legyen bátor és elharcosa azoknak az eszméknek, amelyekért válllva küzdünk, a jobb zsidó jövő érdekében és a „Népünk” továbbra is hirdetője legyen minden nemes zsidó célkitűzésnek.

Őszinte híve:

Dr. FISCHER TIVADAR

Dr. Marton Ernő, az Új Kelet főszerkesztője, a romániai zsidó közélet ismert és kimagasló egyénisége, a következő sorokban gratulál:

— Szívélyesen üdvözlöm kedves Wasserstrom Sándor ötvenéves születésnapja alkalmával. En, aki szintén zsidó lapsedással foglalkozom, különösen tudom értékelni,

ha valakinek ebben a mesterségben öszül meg a haja. Sok szerencsét és még sok jubileumot!

Dr. MARTON ERNŐ

Dr. Borgida József, a Satu mare megyei és városi Zsidó Párt elnöke, a következőkben fejezi ki szerencsekívánait:

Kedves Főszerkesztő ur!

Születésének ötvenedik évfordulója alkalmából legyen szabad nekem is tolmácsolni őszinte jó kívánságaimat és üdvözlé-

tem. A mi Istenünk adja, hogy még nagyon hosszú ideig dolgozhasson örömben és egészségben a zsidóság érdekében.

Híve: Dr. BORGIDA JÓZSEF

Just Mose, a Brit Hanoar Hamizrachi elnöke, a következő sorokat juttatta hozzánk, főszerkesztőnk jubileuma alkalmából:

Munkabírásának teljében ünnepli Wasserstrom Sándor ötvenedik születésnapját. Illetőleg nem ő ünnepli, hanem mi ünnepejük őt, akik ismerjük, figyeljük élete útját és munkásságát.

Ha napjainkban egy zsidó vezető egyéniségéről néleményt akarunk alkotni, mindenekelőtt azt kell nézzük, hogy a zsidó reneszánsz mozgalom szempontjából mennyit alkotott? Ha ebből a szempontból nézzük a „Népünk” főszerkesztőjének életét, akkor bátran mondhatjuk, hogy megette kötelességét a cionizmus szempontjából, Husz évet figyeltem Wasserstrom Sándor munkáját és mint a mizrachista ifjúság egyik vezetője, nyugodtan állíthatom, hogy nincs a Palesztina-munkának olyan elvont és praktikus kérdése, amely ne a legnagyobb érdeklődést váltotta volna ki Wasserstrom Sándorban, aki mindenkor áldozatos odaadással vette ki részét a munkából.

Előfordul gyakran — amint az minden mozgalomban megtörténik — hogy sokan közülünk kedvelni nézünk a jóba élbe. Számgyaszogetlen talogattuk az eseményeket, bámultuk, hogy a zsidó tömegek mennyire nem ismerik fel a lét vagy nem látják kérdéseinek problémáit. S amikor a legelkeseredettebbek voltunk, akkor volt valaki közöttünk, aki mindenkor a további munka lehetőségét hozoztatta és ez nem volt más, mint a most ötvenedik születésnapját jubiláló Wasserstrom Sándor. Tőle vártunk biztatást — s nem vártunk hiába. Ha a kitartó munkáról, áldozatkészségről akarunk mintaképet nyerni, akkor nem kell sokat keressük, mert itt van ő, akitől példát vehetünk.

Különbösen a nemzeti alapon álló vallásos ifjúság volt az, amely mindenkor számíthatott rá és ezért az ő nevében köszöntöm a jubiléumát. Hiszen ő volt ama igazán kevesek közül való, akik sokszor bizonyították, hogy tudnak áldozni az ifjúságról, energiát és igen gyakran anyagikat is. Önzetlen mecenás, akinek mindenkor bizalommal fordulhatunk, merj nem távozunk tőle kézzel. Az ifjúság pedig tud hálás lenni és nem felejté sohasem el a feljete nyújtott segítő kezét.

Sok személyes élményt és tényt soraközlhatnék fel, de a sok közül csak egyet ragadok ki, amely a legnagyobb hatást tette rám. Ez pedig az a zsidó, nehéz harc volt, amelyet az ortodox hitközségben vívott a zsidó nemzeti mozgalom elismerése érdekében. Ez annál is inkább nagy volt, mert sokszor barátai körében sem nyert támogatást. Emlékszem azokra a lelkesedéstől hevílt beszédeire, amelyekkel a palesztinai mozgalomnak a hitközség által leendő megőrtő támogatását és elismerését akarta kivívni. Nem felejttem el soha azokat a beszédeket, amelyeket az ország legnagyobb ortodox hitközségében tartott, hogy a kiesi-nyes, provinciális kehilla politika helyett a magasabb népi eszmények szolgálatába állítsa azt. Sajnos, nem értették meg és ezért a KKL és más palesztinai alapok még mindig nem illeszkednek bele a hitközség természetes részeként elismert munkakörbe.

Ez a kor akkor volt, amikor még nem létezett a „Népünk”. De amióta ez a lap létezik, azóta felbecsülhetetlen szolgálatokat tett a zsidó reneszánsz mozgalom érdekében. Először itt láttuk napvilágot azok az izzó, vallásos nemzeti eszmélet hevílt cikkeik, amelyek a zsidó utcákba elinttek a mi reneszánsz mozgalomunk célkitűzését, nehézségeit és eredményeit. Tíz esztendője, megalkuvást nem ismerve harcol a „Népünk” Erce Jisraael felépítéséért és ez Wasserstrom Sándor érdeme.

Ötvenedik születésnapja alkalmából az egész nemzeti alapon álló vallásos ifjúság nevében kívánom neki, hogy fiatalos munkacsejével még sokáig álljon az élen és harcoljon tovább is nemzeti mozgalomunkért, az egyetemes zsidóság időseire és érdekében. Ennek az ifjúságnak nevében fejezem ki szerencsekívánataimat és köszönetem: Chazac o. emac, ki jés szchar lepositohot!

JUST MOSE,

PALESZTINA

A Jewish Agency a gazdasági élet fellendítése érdekében

a következő határozatokat hozta:

1. A bankokkal való tárgyalások eredményeképpen, a narancsültetvényesek 150 ezer font kölcsönt kapnak.
2. Az Anglo-Palesztina bank és a munkásbank elhatározták, hogy zsidó mezőgazdák váltóit 30.000 font értékben leszámítolják, de csak olyanoké, akik zsidó munkásokat foglalkoztatnak.
3. A zsidó Agrárbank, amelyet a Keren Hajesod és az Anglo Palesztina Bank alapított, 60.000 fonttal emeli alapítókéjét, amelynek felét a Keren Hajesod, a másik felét az A. P. C. jegyzi le. E tranzakció révén az alapítóké 200.000 font lesz. Főleg narancsültetvényeseket támogat.
4. Az Indusria bank alapítókéjét 25.000 fontra emelik, hogy a kisipart intenzíven támogatásák.
5. Egy zsidó ipari export-társaság alapítása van folyamatban, amelynek alapításában részt vesz a Jewish Agency, az Anglo-Palentine Bank és a gyárosok szövetsége, 8000 font tőkével.
6. Elhatározták, hogy a közmunkák és a városi és községi építkezések meggyorsítása érdekében, a Jewish Agency és a Hisztadrut a Biztur alapította. A Biztur alapítókéjét 30.000 fontról 40.000 fontra emelik. Ezen kívül 50.000 font értékben obligációkat hoznak forgalomba.
7. A Jewish Agency a Keren Hajesod pénzéből 5000 font kölcsönt ad a NIR-nek, azaz a céllal, hogy a munkásnegyedben újabb 300 ház építését kezdjék meg.
8. A Mekorot vizellátó társaság, amelyet szintén a J. A. és K. H. hívott életre, az Emekben nagyszabású vízellátási tervet dolgozott ki, amelynek költségei több mint 60.000 fontot tesznek ki.

ILLEGALIS BEVANDORLOKAT TARTÓZTATTAK LE. — Jeruzsálem. — Palesztina északi részén számos zsidót tartóztattak le, akiket azzal gyanúsítanak, hogy illegálisan akartak bevándorolni az országba.

1.250.000 SEKELT ADTAK EL. A Jewish Agency-hez érkezett legújabb jelentések szerint a XX. cionista világkongresszuson 1.250.000 sékelfizető megbízásából gyűlnek össze a delegátusok. Csak ebben az évben több mint egy millió sékelt helyeztek el. A XX. cionista világkongresszus ezzel a legreprezentatívabb kongresszus lesz. Úgy vélik mértékadó körök, hogy a delegátusok száma több lesz, mint a XIX. kongresszuson volt.

— UJ UTAT VAGNAK A SIRALOM FALÁHOZ. — Jeruzsálem. — A „Palesztina Post” jelenti, hogy a Cion-kaputól a városi kapuig új utcát fognak vágni, ami által lehetővé válik, hogy a Siralom falát úgy lehessen megközelíteni, hogy ne kelljen átmenni az Óváros arablakta utcáin.

— A VISSZAUTASÍTOTT CERTIFIKÁTOK ELOSZTÁSA. — Jeruzsálem. — Megbízható helyről nyert értesülések szerint a Jewish Agency által visszautasított certifikátokat a palesztinai kormány már széjjelosztotta. Ezeket kívül a palesztinai kormányhoz 190 kérvény érkezett be, amelyben certifikátokat kérnek.

— ERDEKES ITELET. — Jeruzsálem. — A felelősségi bíróság nagyon fontos és sokakat érdeklő ügyben hozott a napokban ítéletet. Egy asszony, aki mint turista jött az országba és ott férjhezment, nem támaszthat igényt arra, hogy a beutazásnál letétbe helyezett 60 fontot visszakapja.

— A MUFTI LATOGATÁSA A FŐKORMÁNYZONAL. — Jeruzsálem. — A legfelsőbb arab komité megbízásából a mufti és Auni bey Abdul Hadi meglátogatták a főkormányzót, hogy vele Palesztina felosztásával kapcsolatos kérdésekről tárgyaljanak. A főkormányzó kijelentette, hogy a felosztással kapcsolatos jelentések túl koraiak, mert senki sem ismeri a királyi bizottság erre vonatkozó jelentését. Fentiekkel kapcsolatosan ezzel ellentétes hírek terjedtek el Palesztinában. Allitóltag az executive hirt kapott a Jewish Agency londoni tagjaitól, amely szerint a felosztás végleges és az erre vonatkozó döntések július végéig nyilvánosságra kerülnek. — Később ezt a hirt megcáfolták.

— KATONAI INTÉZKEDÉSEK PALESZTINÁBAN. A palesztinai katonai parancsnokság megkezdte annak a tervnek keresztültvitelét, amely szerint kis garnizonokat állítanak fel országsszerint, különösen a hegyvidékeken. — Az egyes csapatok könnyű tankokkal s gépfegyverekkel lesznek felszerelve. Ilyen garnizonokat különösen Abuogh, Dsenin és Tulkarem körül állítanak fel. Arab mértékadó körök véleménye szerint ezeket a garnizonokat azért igyekeznek gyorsan felállítani, mert a királyi bizottság jelentése előtt akarják keresztültvinni.

— NINCS TÖBBE VIZUMKENYSZER SYRIA ES TRANSJORDANIA KÖZÖTT. — Jeruzsálem. — A „Haarez” jelenti Ammanból, hogy a „nemzeti front” két állama, Syria és Transjordania megegyeztek abban, hogy ezentul nem lesz kötelező a két állam közötti vizumkenyszer.

— BOMBAROBANÁS — HÁROM ARAB SEBESÜLÉSSEL. — Jeruzsálem. — Három arab súlyosan megsebesült egy bombától, amelyet egy házban találtak. A ház tulajdonosát letartóztatták, mert azzal gyanúsítják, hogy az Edison mozinnál egy évvel ezelőtti történet merényletben szerepe volt.

x Helmeuban 36 éve fennálló hirnevess és fűszerüzlet, modern berendezéssel, áru nélkül átadó. Értekezni: Káhan Aron, Halmeu.

Kérjen mindenütt elsősorban palesztinai termelvényeket:

Olajbogyóból készült tiszta és ízletes SHEMEN ételolajat.
Napszerű SHEMEN-MENORA szappant, amely gyermekek és érzékeny bőrűeknek egyaránt ártalmatlan.

ADIN, CARMEL, FLOWERS, GALIL mosdószappant - SHE-TEN.
SHE-SHEMEN-horotvaszappant.
Rison-le-Zionban gyártott arany és ezüst ONAVA-borotvapengéket.

Romániai főképviselet: **„SHEM” București, B-dul Domniței 3.**
Temesváron: **Kaldor Marcel**, Str. Paris 5.
Braşovban: **Beutich Zsigmond**, Str. Sf. Ioan 2.

Vitaminus narancs, citrom, banán, ananász, ethrog, mandarin és grapefruit **SHARONA**-szirupokat, Rammal-Ganban gyártott **PALALU** alumínium edényeket.
Illó és etherikus olajokat, valamint **FRUTAROM**-féle esszenciákat — Haifa.
LUCIO acellatát — Petach-Tikva.
FRUTAROM-féle 100% Vanillinát — Haifa.
ONYA karbonpapírt és **Indigót** — Tel-Aviv.

Satu-Maren: **Fekete József**, Str. Berthelot 52.

Szép az élet, ha élvezni tudjuk!

Ime az egész emberiség hite, ime megnyilvánulása azon késői boldogságnak, amely mégis elérkezett azokhoz, akik még nem régen a halált kívánták maguknak, mert már nem bírtak ellentánni a borzalmas gyomor- és bélbántalmak által okozott fájdalmaknak.

Az emberiség talán azzal vigasztalódik, hogy hiszen az ember arra van teremtve, hogy szenvedjen. De amikor a szenvedés egyre nő, akkor az ember már élvezni maga fölött a hatalmat és a kétségbeesés rabja lesz.

A tudomány azonban óriási léptekkel halad előre, behatol az emberi berendezések legelrejtettebb mélységeibe, még egy gyógyelmi lobogót tűzve ki: a Gastro D-t, amely a gyomor- és bélbetegségek gyors gyógyításánál fogva és mindenemű emésztési zavarok ellen bámulatreméltó gyógysernek van elismerve. Ime, amiért tör ki e vidám kiáltás: „Szép az élet!” sok ember mellől, akik ma Gastro D. használatát következében ismét egészséges, rendez életet élhetnek.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszer-tárában és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 150 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában Bucureşti, Calea Victoriei 124.

Az ardeali zsidóság legkedveltebb találkozó helye Bucureszliben

KATZ orth. **restaurant**
Bucureszti, str. Carol 32. I. emelet

— **Házasság.** Lebovics Márta Presov (Csehszlovákia) és Hönig Emanuel Arad, házasságot kötöttek.

— **Szabadlára helyezték a buenos-airesi zsidó tanítókat.** — Buenos-Aires. — Egy zsidó iskolát bezártak Buenos-Airesben, mivel állítólag tanári kara kommunista propagandát üzött. 22 tanítót tartóztattak le egyidejűleg, akiket most 3 kivételével szabadon bocsátottak. A letartóztatott és azután szabadlára helyezett tanítókat nyilatkozatot adtak ki, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy őket kommunista propagandával gyanúsítsák és ezt legerélyesebben visszautasítják. A peticcióban, amelyet a kongresszushoz nyújtottak be, azt kéri, hogy újra nyissák meg az iskolákat.

— **Adakozás.** Perl Izidor 21 éves tüdőbeteg fiatalember nyaraltatására a következő adományok érkeztek kiadóhivatalunkba: Adler Oszkárné Braşov 100 lei és Farkas Sándorné Oradea 100 lei.

x Nyaralóhelyre ajánlkozik sochet ubodek kitünő kabalakkal, saját széfér tórával. Cim: Gottlieb József, str. D. Cantemir No. 50. Oradea.

CONDOLJA MEG MELY BOLDOGSAG

kedvünk szerint járni kelni, fájdalmak nélkül...

...mely kellemes érzés az öde bőr és a hajléony test. Mindaz nagyon is egyszerűnek tűnik, ha megvan, hiszen az a fájdalom egysége. Azonban nagyon sokan vannak, akiknek ez legnagyobb vágyuk...
Akar e örülni az életnek? Védkezzen az intoksikáció állapotai ellen, mert ez a legtöbb megbetegedés eredeti okosán. Mi a belső intoksikáció? A húgyúv, a húgyany (urée), a sók, az altsav, az összes betegséget okozó bacillák, a felesleges zsíradatok, a szervezetben feleslegesen visszatartott élelmiszer-maradékok, amelyek a leg súlyosabb zavart okozzák. Mindentől megvédeni magát a legbiztosabb módszer az URODONAL, amely egy előrendű természetes anyag, amelyben a mai modern élelmiszerünk túlságosan gyorsított és ennek következtében az anyagcsere folyamat meglassul és szükség van a gyökeres kezelésre. Ehhez a kezeléshez a legújabb orvosprofesszorok URODONAL-t ajánlják, amely egy előrendű természetes készítmény és amelynek tökéletes hatása valószínűleg csodákat tesz a belülszervek egyensúlyának helyreállítása és megújítása terén.

NEHÁNY VÉLEMÉNY

Hosszú évek óta használom az Urodonal-t, mert cukorbetegségem és artériális magas vérnyomásom miatt feltétlenül je egy határozottan szigorú ételt követnem és ki kellett, hogy jöl érem magom. Elkészítésnél szívesen megköszönöm, amely nagyon kellemes.
M. G. Paris.

Tervezték ellenkezés szempontjából közlöm, hogy 45 éves feleségem, aki arcszájában szenved, Urodonal-t lett kezdve, megjegyzem, hogy a betegség örökös természetű, mert feleségem eddig átjárta és szenvedett a babban. Az Urodonal kezdése felül a nagyon erős és gyors hatásával a betegség teljesen megszűnt, pár hónap óta megszűntek, Debra annak, hogy tekintettel a betegség elaltal értékeit a tökéletes gyógyuláshoz nem hagyhatom ki a háttérben a hűvös levegőt, a szabad levegőt, hogy a napfényt kiváltsa és élveztse. A továbbiakról értesítem folyamatosan.

URODONAL

Megfiatalítja szervezetet. És megóvja a betegségektől

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBÍZHATÓ MÁRKA

Lloyd George és az angol püspökök a lengyelországi pogromok ellen

Tovább folytatnak a zavartársok Lengyelországban

London. — Abból az alkalmából, hogy a zsidó segélyszervezetek Londonban tartott ülést tartottak a lengyelországi zsidóüldözések ellen, Lloyd George volt miniszterelnök egy levelet küldött a tiltakozó ülés elnökségéhez, amelyben többek között a következőket írja:

— Nem lehet közömbös számunkra, hogy egy ország zsidó kisebbségi lakossága az illető kormány szerződésszegése folytán szomorú üldözöttség sodrába kerül, amely annyira elfajul, hogy barbár kilengésekbe kulminál s az atrocitásoknak halottai és súlyos sebesültejei vannak. Az angol állam polgárai nagyrészenek nében is kijelenthetem, hogy reméljük a lengyel kormány azonnali erélyes intézkedéseit, hogy zsidó polgárai védelmet találjanak és a békeszerződésben biztosított maradéktalan birtokosai lesznek.

Hasonló értelemben küldtek a gyűlésnek nyilatkozatot a canterbury és a yorki érsekek. A canterbury érsek, aki az anglikán egyház legfőbb méltósága, többek között ezt írta: „tiltakozunk a zsidó fajhoz tartozók üldözése ellen” és sajnálattal állapítja meg, hogy üldözik a zsidóságot. A yorki herceg-

ügyész beszédére, aki megsértette a zsidóságot a tárgyalás folyamán. Ugyancsak ezt cselekedték Bujak örmester képviselői is. Suchodolski és Wawrzinski nemzeti demokrata védők is. Az államügyész hárommillió lengyel állampolgárt sértett meg és gyanúsított ezek a megnyilatkozások alkalmat arra, hogy a zsidóellenes kilengéseket erősítsék.

A BRESZTI EPILOGUS

A breszti hadbírószék elé került nyolc vádlott, akiket azzal vádoltak, hogy a pogrom napján egy kereskedő üzletet és lakását fogházra ítélték, de három évi próbaidőre felfüggesztették az ítéletek végrehajtását. A kilencedik vádlottat, tekintettel arra, hogy kiskorú, házi őrizetbe adták.

Bresztlitovszkban különben a napokban is voltak kilengések. Egy zsidó katonát megátámadtak és súlyosan megsebesítettek. Koponyaalpi törést szenvedett. A Grajewskautcán egy Zuckermann nevű kereskedő üzletét kirabolták. Rappoport ügyvéd ablakait ismeretlen tettesek beförték.

UJABB KILENGESEK

Trzana és Oraniczky községekben, Byalisztk kerület (Ostrow-Mazowiecki mellett) június 9-én zsidóellenes tüntetések voltak. Trzanában 15 zsidó családot éjjelkor megtámadtak és mindent széjjelroboltak és a zsidó lakosságot kikergették a faluból. Oraniczkyben is számos zsidó házat kiraboltak. A falvak zsidósága Wiszkowa városába menekült.

A ZENESZÉK SZINTEN...

A keresztény muzikusok szövetsége elhatározta varsói nagygyűlésén, hogy zsidóknak és zsidószármazású zenészeknek felvételét megnehezíti, vagy lehetetlenné teszi. A lengyel kereskedők szövetsége szintén elhatározta, hogy nem vesz fel többé tagjai közé zsidókat.

Skłodowsky miniszterelnök fogadta a zsidó képviselőköt és szenátorokból álló küldöttséget, akik újra előadták sérelmeiket és panaszait. A zsidó pártok elhatározták, hogy egységes politikai szervezet létesítenek a zsidó érdekek hatáthatos védelmére.

SFT. GHEORGHEN anyagiokban, valamint erkölcsökben is igen jól sikerült hangulatos fagyaltást volt az Izraelita Nagyületi rendezésében. Az est anyagi jövedelmét az épülő Kulturház költségeire fordították. Montag Imréné, a Nőegylet elnöke jénnek fáradothatalan és agilis vezetése mellett Sándor Gézáné elnök, valamint Farkas Józsefné és dr. Nagy Dezsőné házasságban a tölték megszokott kedvességgel látták el teendőjüket és fogadták szeretettel a nagy számban érkező vendégeket. A helyi zsidóság színe-íve körül ott láttuk Montag Imrét családjával, Hochstädt Márkus és neje, Mandl Lajos és neje, Sándor Géza, Bokor Elemér és neje, Fährndrich Miksa és neje, Feder Miklós és neje, Farkas József és neje, Berkovits Mór és neje, Silberstein I. és neje, Tihanyi Jenő és neje, Fehér Lajos és neje, Németi J. és neje, Elia M. és neje, Schustek György, Molnár S. Reich E., Gutfreund J., Politzer és neje, Fährndrich Szilárd, Klein Jenő és sokan mások a város társadalmi rétegeiből. A minden tekintetben jó sikerült est a kétszázévtári órákban ért véget. (F. L.)

* AZ ODORHEULI ORTHI HITTÖRSÉG

Ros-Chodes Tamuszkor fényes külsőségek között Tóra-avató ünnepélyt tartott. Dávid Dezső elnök meleg szavakban köszöntötte meg a tagok áldozatkészségét, majd testületileg átvonult Markovits Mátyás házába, aki igen sokat áldozott a Tóra érdekében. Innen viték virágkoszorúkkal felidézve a templomba a Tórá. Wiedler Abraham főrabbi recitálta a szokásos imákat. Majd 50 terítéses bankett következett. A banketten felszóllalt Hirsch Hermann, a testvérhittközség elnöke. Roth Emanuel és Menachem Lichtenstein, Elismerés illeti Gold Izidort, Hirsch Rudolfot és Léb Izsákok, kik a Tóra beszerzésében és a bankett megrendezésében szerettek érdemeket.

A CHATZKELEWITZ PER FEJLEMENYEI

A szenátusban prof. Schorr szenátor interpellált a halálraítelt Juda Leib Chatzkelewitz ügyében. A szenátor felhívja figyelmét Skalkowsky miniszterelnöknek és Grabrowsky igazságügyminiszternek Zelenski állam-

Amsterdam. — Bernhard herceg, Julianna hercegnő férje, amíg a királyi család Amsterdamban tartózkodott, különös érdeklődéssel figyelte a város gazdasági életét. Sokáig időzött I. J. Asscher gyémántkőszövő üzemeiben. — A Mizrahi szervezet 35 éves fennállása alkalmából emlékkönyvet rendezett, amelyen résztvettek: prof. Ch. Pick Jeruzsálemből, M. Brod rabbi Antwerpenből és Dashberg S. forabbi Groningeből.

Mariampol (Litvánia). — Nemrégiben ideérkezett Dov Hos tel-avivi alpolgármester, aki beszédet tartott volna, azonban a betárimok megakadályozták ezt, amennyiben tiszteletet rendezték.

Páris. — Kurt Katsch színész, aki régebben a berlini Kulturbund-ban szerepelt, a világiállítást alkalmából Párisban fog fellépni.

Jeruzsálem. — A most Palesztinában turnézó amerikai Maurice Schwartz-fele amerikai társulat felkérte a Hahimit, hogy csináljanak egy amerikai turnét és felajánlották a tulajdonuk képző zsidó színházépületét. — A rendőrség nagyszabású nyomozást indított be a Spicer rendőrfőnökre elleni merénylet tettesei után. Alaposan átkutatták a főváros arab lakta helyeit, az összes kávéházakat és jarkókat is leigazoltatták. Minden utcát is átkutattak, amelyek a várost elhagyják. Néhány zsidó jarkó, akik szemtanúi voltak a merényletnek, jelentést tettek a rendőrségnek. Három fiatal zsidó követte a merénylőket, amint az óváros felé haladtak. Ott a tömegben eltűntek. Számos arab gyanusított letartóztatott, közülük Sami el Anasiri, aki már egy ízben a múlt évben is lett tartóztatva. Spicer különben szabadságra megy és repülőgépen Angliába utazik. Az arab nemzeti komité helyiséget is átkutatták. Számos arab lakta faluban is nyomoztak. Nem talált a rendőrség semmit.

Oslo. — Norvégia vezető technikai lapja, a „Teknik Ukeblad”-ban egy Albert Hiorth nevére kezesként írt cikkert írt a „Közlekedési technikai problémák”-ról és többek között a Nilus-Assian gátjáról, amelyről említett tett. Jesajah proféta és azon a nézetben van, hogy a mai modern idők néhany bibliai jóslatát bevaltának.

Newyork. — A zsidó teológiai főiskola dr. Cyrus Adler elnök tizenkét hallgatónak adta át a tiszteletbeli doktori címet. A héber irodalom doktori címét megkapták prof. dr. Adolf Büchler, a Jews College-ből Londonban, az ismert newyorki filológus, L. N. Litzner, Israel Lewy, a párisi grand-rabbi és prof. Schor, varsói forabbi-szenior. A palesztinai munkások által létesített tengerhajózási társaság 5000 részvényét 27.500 dollár értékben helyezték el az Egyesült Államokban.

Hága. — A schveningeni nyári koncertszerepben számos zsidó művész is szerepelt. Így Alex. Brailowsky és Ungár Imre zongoraművészek. A legújabb művészek közül Fritz Kreisler, Carl Flesch, Mauritius van den Bergh, Teho Olof, Ossy Renardy, Leon Rudelsheim. — Fellép majd Issay Dobroven karmester is.

Varsó. — Starzynsky, a városi tanács elnöke, kez küldöttséggel járultak a zsidó bazarosok, akiknek kijelentette, hogy senkinek egzisztenciáját nem fogja hátrányba említeni újabb alapítású üzlet révén. Ami a gyümölcskereskedők „gettóit” illeti, amit fel akarunk állítani, kijelentette, hogy ennek ellene van és az eldöntött helyzetet tartják fenn. A városi városi tanács nem szándékozik zsidóellenes gazdasági politikát folytatni.

Lemberg. — Egy zsidó küldöttség kereste fel a városi rendőrfőnököket, Kordian-Zamorsky tábornokot s felkérte, hogy a folyton ismétlődő atrocitások és utcai támadások ellen megfelelő intézkedéseket tegyen. A rendőrfőnök ígéretet tett, hogy megpróbálja a csendőrtartókat.

Lodz. — Szombaton örösi tűz pusztított a lodzi proletár-nyegvedben. Baltyban, amikor is 160 család fedél nélkül maradt, több mint 400 lélek. Száz személy megsebesült a tűznél, közülük huszan olyan súlyosan, hogy kórházba kellett őket szállítani. A kár több mint egy millió zloty.

Vilna. — Az itteni Ramieles klauz, amely a legjobb és legérgebb javak egyike, gazdasági nehézségekkel küzd. Ezt a klauz rabbi Izrael von Salant alapította, most rabbi Chaim Ber Gradsenski vezetés alatt áll és 150 névvel rendelkezik, akik dacára a súlyos helyzetnek, tanulásukat tovább folytatják.

London. — A Palesztinából érkezett hírek szerint Wauchope főkörmányzó repülőgépen az angol fővárosba érkezik. Utazása kétségkívül a Peel-jelentésnek nyilvánosan megjelenő publikálásával van kapcsolatban.

Szerkesztői üzenet

Egy rabbiszék körül

Egyik transzylvániai hetilapocská megítámad bennünket, amiért az oradeai rabbiszék betöltésének érdekében más véleményen merészlünk lenni, mint ők. Csak néhány sorban akaruk rá válaszolni, mert többre nem érdemestjük. „Izléstelen célzások” tartja, hogy mi nem hirdetjük egyik feljött forabbinak kizárólagos alkalmasságát erre a tisztségre. Tudomásunk szerint, ha palaki más véleményen van egy rabbiszék betöltése kérdésében, az nem „izléstelen”, mert ez szuoerén joga nem csupán egy újságnak, hanem minden egyes hitközségi tagnak is. Annál is inkább, mert a forabbit nem a hitközség elnöksége, vagy képviselőtestülete, hanem ös-választógyűlése választja.

Tiltakoznunk kell az ellen, mintha a hitközség „sajtóirodója bábakodott” volna a cikk körül, mert erre nekünk sem a múltban, sem a jelenben szükségünk nincsen. Nem is tudunk arról, hogy az oradeai hitközségnek sajtóirodója volna, azt „lapfársunk” jobban tudja, mert eddig élevezett szubvencióját valószerűen innen kapta.

A hitközség elnöksége különben egész nap egyebet sem kellene tegyen, mint tiltakozzon, ha minden egyes ellenélemlényre reagálna, amely most elhangzik Oradeán a rabbikérdésben. Mi nem tudjuk e percben, mi a véleménye a hitközségnek ebben a kérdésben, de ha az volna, hogy nem akarja örök időkre fenntartani a lehetetlen chazoke-kérdést, mi csak helyeselnénk. De ha már van chazoke, akkor kezebb volna a megboldogult forabbi ur egyetlen fiát megválasztani forabbinak, mert joga csak neki volna hozzá. Más senkinek. A sógorosági jogokat niadjuk, meg a nő jogát is. Hát még a sógor fiának, vagy vejének jogait!

Sajnos, a helyzet az, hogy nincs utánpóllás. Ahogy Budapest, Lemberg, Krakó és sok más nagy és tekintélyes hitközség nem talál megfelelő utódot, úgy az oradeai nagy hitközség sem talál. Ha azonban a köznevelés úgy nyilvánulna meg osztatlanul, hogy a halmelet forabbi jöjjen, akkor bizonyos, hogy az elnökség meghajol majd a köznevelés elé. De addig legjobb betöltése szerint, a chazoke sérelmek kikapcsolásával kell megoldani ezt a kínos és kényes kérdést.

Keresünk metszőt, lehetőleg kis családdal. Ajánlatokat: Comunitate Izraelit Lunca Bradului, jud. Mures kérünk küldeni. Költségeket csak meghívottaknak térítünk meg.

A lengyel orvosok kamara a numerus clausus ellen. — Varsó. — A lengyel orvoskamara állást foglalt a zsidó orvosok numerus klauzusa ellen. A poseni lengyel orvosok tették az indítványt. Érdekes, hogy a szavazók közül 35 volt a lengyel és három zsidó. Ezzel szemben azt fogja kérni az orvoskamara a kormánytól, hogy külföldi egyetemeken szerzett diplomák nosztrifikálását ne engedélyezze a kormány. Ezenkívül kártételeket fektessenek fel a kisebbségekhez tartozó orvosokról. A nosztrifikálások letiltása nagyon sok fiatal orvost érint, akik a lengyel egyetemeken uralkodó állapotok miatt kénytelenek külföldre menni, tanulmányaik végzésére.

Bártfa Fürdő Bardejov-Rupele Csehszlovákia A legolcsóbb gyógy- és nyaralóhely Vasas vizet, források, modern inbálatrum, vízgőyintézet, melegvízű strandfürdő, sportok, szórakozások stb. Öcsös nyaraló és gyógypauzálárak Teljes napi pensio már 25 ct. kapható. Szigorú orvosi ellenőrzés! Bierman vendéglő Kíváló konyha, kiváló szolgálat, 60% vasuti kedvezmény. Prospekt a vendéglővel együtt megkapható.

KIRÁLY-DÍJ

Pesten beszéltek: — Mit szól hozzá, meglepészerűen Caruso nyerte a Király-díjat, de a tulajdonosának egyetlen lovaregyleti tag sem gratulált. — Mért nem? — Hát... izé... hogy úgy mondjam... — Ertem. Szóval gyanakodnak. — Gyanakodnak? Mire? — Hogy a Caruso azért nem volt-e Krausz?

JOGI FELFOGÁS

Még a világháborúban történt Oroszországban, hogy egyszer egy kozák az oroszaiton egy szegény zsidóval találkozott, aki lonon igyekezett a számszéd faluba. A kozák elverte a zsidót és elvette a lovat.

A zsidó másnap panaszra ment az ezredeshez, aki igazságos ember volt, behívatta a kozákat és megkérdezte, miért vette el a zsidó lovat? — Ézredes urnak alásan jelentem, — mondta a kozák — én a lovat találtam. — Na zsidó, mit szölsz ehhez? — Kérem, — szólt a zsidó — én is rajta voltam a lonon. — Igen, — szólt a kozák — mindkettőjüket találom, de mivel a zsidóra nem volt szükségem, csak a lovat vittem el.

AHOL VESZTENI IS LEHET

Reb Hersch és kisfia kora reggel a templomba mennek reggeli ajátosságra. Amint az utcán mennek, találják a járdán egy aranygyűrűt. — Látod fiam, — mondja Reb Hersch — aki korán kel, aranyt lel. — Ajjaj, — mondja a kisfiu — akkor én sem fogok többet korán felkelni. — És miért nem? — Mert, amit látom, itt vesztene is lehet.

NAGYVITALLÓ

Smál késer vendéglőben ebédel. Amint jaoában eszik, bejön egyik ismerőse, aki leül a szomszéd asztalhoz és ájszóll hozzá: — Mond, mi az, amit eszel? — Smál ráéz és mérgesen kéri: — Süket vagy? — Mért volnék süket? — Mert különben hallanád, hogy levest eszem.

SALAMONI ITELET

Egy kisfiu izgatottan jön haza a zsidóiskolából — Mi történt? — Kérdeik tőle a szülei. — Jaj, nagy dolog történt. — Na, mi? — A hitközségi elnök fia kiköpött és az a Jankli fejére esett. — Na és aztán mi történt? — A tanítóba megbüntette a Janklit, hogy miért állott az ablak alá.

BIZTOS HASON

Reb Eizik a nagykereskedő meséli este a káodé házbán: — Ma egy perc alatt kerestem 500 lej. — Hogyan? — Bejött hozzám a Ganz és kért ötszáz lej árut hitbe. — Hogy lehet ötszáz lej árun ötszáz lej keresni? — Ugy, hogy nem adtam neki.

HA FORDITVA VOLNA

Nemország hosszakapacitására, Amerika hajlandóan mutatkozott pégiul arra, hogy nagyobb kölcsönt folyósítson. Az amerikai kormány gazdasági szakértőkből álló bizottságot küldött Németországba, a kölcsönt garantáló természeti kincsek feltérképezésére. A bizottságot ünneppélyesen fogadják.

A német büszkén válaszol: — A föld felett van Hitler, Göring, Goebbels... — Látja kérem ez a baj, — mondja az amerikai. — Ha ezek az urak volnának a föld alatt és a kincsek a föld felett, talán megkaphatnák a kölcsönt.

Sokszor nem kell kolumbnás cikkeket írni bizonyos kérdésekről, hanem egy-két sorban mindent meg lehet alaposan világítani. Ime egy példa: a világsajtó naponta is a lengyel...

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Herzl

Harminchárom esztendeje annak, hogy Herzl Tivadar túmenyesen rövid életfala megszakad. Htu remény volna tölünk, hogy egy kis írás keretében igyekeznénk beszorítani mindazt, amit Herzl élete, működése, eszméje jelent a jelenkor zsidósága számára. Már eddig is könyvtárakat írtak össze vele kapcsolatban és még mindig érjed a rita, tombal a harc neke körül. Az bizonyos: profétaiabb, előrelátóbb és vateszibb erejű zsidója az utóbbi századoknak nem volt és nincs is, mint amilyen Herzl Tivadar volt. Nem a gettó gyermeke volt s talán azért látott olyan messzire térben és időben, mert tág horizontokhoz szokott. De ez még nem volt elég. Meg kellett szólaljon a zsidó szin benne és mementója olyan időkben jöj, amikor az emberiség nem hitt abban, hogy Herzlnek igaza lesz. A háború előtt humanista, szabadságjogokért küzdő, emancipációt, mint magától értetődő természetességet nevé nemzedék nem is nagyon érthette meg Herzl-t, aki érezte és látta, hogy mi következik. Hogy eljutunk az asszimiláció ilyen erőteljes esdájéhez és az „álma” a zsidóság érdeklődésének homlokterében fog állani. Csak egy pillanatra lünek meg és leajtsuk meg alázattal az elismerés lobogóját egészen a földig: Herzl Tivadar halhatatlan éntusza előtt, aki 55 évvel ezelőt hagyta itt a földi létet, hogy elinduljon ezzel az örökkévalóság felé...

Üzletes „csodarabbiság”

Már kezdi unni a zsidó közönség, hát még a nemzsidó. Unják már azt, hogy nem-zsidó lapokban naponta jelennek meg hirdetések, amelyek azt mondják, hogy ez és ez a „csodarabbi” itt és itt fogad. Mint a kávézacékból jörszó nők, vagy tenyérből mutat és jörszó kihámozó pszichografologusok. De amit ezeknek a jörszöneknek szabad, nem lehet meztenni „jamborditú” rabbiknak. Kompromittálják a rabbi fogalmat és épen úgy a „csoda”-ét is. Micsoda csoda lehet az, amelyet lapok kiadóhivatalainak kell megszervezni. Egészen nitóllan üzletileg degradálják le ezt az egész fogalmat és a végén a laikusok nem tudják elovalasztani a mellékletek kis üzleteit azoktól a nagy emberektől, akikre valóban szükség van a zsidó tömegeknek: a gáluti sötét székében. Ha esküből tartlanak, úgy gondoskodnak „sajtó”-ról, mint a cikrusok és színházak. Meghívjuk prospektusnak néz ki, csak az áruk nincsenek feltüntetve, hogy „kicsoda” emyibe kerül, egy nagyobb adag 20%-al többé. Unják már ezt az üzletet, amely on-detalet és onaras árusítja a hitbéli bizodalmat. Ne hirdessék ily izellenül magukat — és ez lesz a legnagyobb csoda, ha szót fogadnak. Csoda lesz, hogyha akkor is megtudnak élni...

A lengyel zsidó nyomor

Sokszor nem kell kolumbnás cikkeket írni bizonyos kérdésekről, hanem egy-két sorban mindent meg lehet alaposan világítani. Ime egy példa: a világsajtó naponta is a lengyel...

országi zsidóság sanyaru helyzetéről. Ime egy kis kép, amely mindent megmagyaráz. A varsói zsidó negyed parkjában két kisfiut talál a rendőr. Cédula csüng rajtuk, mint egy „kiraktababán” és a cédulán a követező megrázó szavak állanak: „Gyermekeim öt napja egy falatot sem ettek. Apjuk halálos beteg. Két nap mulva kilakoltatnak bennünket lakásunkból. Nem bírom tovább nézni gyermekeim szorult helyzetét. A hatóság egy gyermeknevelő intézetbe utalta a két szorencsét. Másnap egy 16 éves fiu felakasztotta magát. Bucsuelelemben ezt írja: Beteg vagyok, de nincsen pénzem gyógyyszerre, mert a három zlotyot, amit helenként keresek, haza kell adjam, hogy szüleim és testvéreim éhen ne haljanak. Nem bírom tovább. — Eddig a levél. Dokumentumai annak, hogy a világ zsidósága milyen gazdag és menygyire a „napos oldalon járunk”.

Zsidók emberi tulajdonságai

Hamburgban meghalt egy nagyobb zsidó cég főnöke. Alkalmazottai gyászjelentést adtak le a lapokba, amelyben az elhunyt kiadóságait emelik ki. A rohamosztagosok hibafios lapja, a „Schwartz Korps” dühösen a követezőket írja erre: „... a zsidóság elleni harci állásunk megköveteli, amelyet még akkor sem szabad elhagynunk, mezuizianunk, ha léteznék palahog egy fő nagy koll zsidó, akiben emberi tulajdonságokat lehet felfedezni. Ez mindenkor rejtelt propaganda a zsidók ér-

Izgalmas várakozás előzi meg a királyi bizottság palesztinai jelentését

Aláírták és a király elé terjesztették a Peel jelentést

Hivatalosan közlik, hogy a királyi bizottság jelentését június 22-én délután Londonban az összes illetékesek aláírták. A jelentést azonnal a király elé terjesztették. Ezzel a jelentéssel megdől az a hír, mintha a Lord Peel által vezetett királyi bizottság tagjai között ellentétek merültek volna fel. Mivel semmi közelebbi közlés nincsen arról, mintha a bizottság tagjai közül valaki nem írta volna alá a jelentést, ebből arra lehet következtetni, hogy valamennyien aláírták azt és kisebbségi ellenvélemény nincs a tagok között. Lehetséges azonban, hogy a jelentés egy-egy részében, valamelyik tagnak különvéleményét is feljegyezték.

A jelentés tehát aláíratott és lepecselt. Hogy azonban mit rejteget tartalma, azt a közvélemény még nem tudja. Az eddigi elterjedt jelentések szerint a királyi bizottság Palesztinának egy arab és egy zsidó részre való felosztását fog javasolni. A jelentés azonban nem egy mértekdadó politikai tett, hanem szakértői vélemény, amelyek utána a kormány döntése még szabadon elhatározható. Számolni lehet a ténnyel,

dekében, amire minden „Dummkopf” és minden „Ignorant” azt mondhatja: hát mégis lehetnek tisztességes zsidók is. Már pedig ez árusítás — a rohamosztagosok lapja szerint. Tehát ha van is zsidókban ércny, erről sem beszélni, sem írni nem szabad a Harmadik Birodalomban. Emberi értékek a zsidóknál? Ezt a „propagandát” nem bírja ki a náciizmus. Nem bírja ki...

Amerika protestál...

A Manchester Guardian írja, hogy az Egyesült Államok Pro Palestine Federation of Amerika egy küldöttsége megjelent Roosevelt elnöknel és Cordell Hill külügyi államtitkárnál és memorandumot nyújtottak át nekik, amelyben tiltakoznak az angolok terve ellen, amely annak a veszélynek tenné ki a palesztinai zsidó építési tervet, hogy annak végtelen árton és az Egyesült Államoknak Angliától kövött orreonatkozó egyezményét is mélyen sértené. Kérik az elnököt, hogy interponáljon a brit kormánytól oly értelemben, hogy a Balfour-deklaráció és a mandátum által körponalozott célkitűzésekhez tartsa magát, mert ezt követeli a jog és igazság. Az amerikai közvélemény gesztusa bizonyára nem marad halftalan, bár a hírek egyelőre arról szólnak, hogy a kettősztás terve még mindig erősen kísért.

Wauchope Londonban

London. — A High Commissioner, aki Jeruzsálemből Londonba repült, megérkezett az angol fővárosba. Három hétig lesz távol Palesztinától. Ba'ershill főtikkár helyettesítí távolléte alatt.

A Jewish Agency politikai bizottságának vezetője: Sheriotk nyilatkozott, melynek értelmében a Jewish Agency nem kérte meg az angol kormány, hogy állástfoglaljon a felosztásra vonatkozólag.

Az angol sajtóhangok a jelentéssel kapcsolatban

A „Manchester Guardian” azt írja, hogy nem lehet tovább leteledkedni abban, hogy a királyi bizottság a felosztás mellett van, csak az egyes részletek nem lehet tudni. Ugyancsak erről és hasonló hangnemben ír a „Morning Post” is. A „Daily Telegraph” azt írja, hogy a zsidó állam a tengerparton fog végig húzódni és a belső arab államok